

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

D:R VALFRID PALMGREN I SITT ARBETS-
RUM.

De två bland de nittioåtta.

Våra nyvalda kvinnliga stadsfullmäktige.

DE KOMMUNALA VALEN i Stockholm, hvilkas utgång afvaktats med en sådan spänning, äro nu avslutade och gifvo hvad kvinnorna angår som resultat två stadsfullmäktigeplatser af de 50, som nu blifvit tillsatta. Med afseende på kvantiteten måste detta betraktas som synnerligen klen, i förhållande till de ansträngningar, som kvinnorna gjort för att bli representerade, särskildt ha de kvinnliga liberalerna, som ej lyckats få fram någon af sina kandidater, anledning att känna sig besvikna. Men däremot kunna helt säkert alla kvinnor enas om, att de två stadsfullmäktige, som nu för första gången i svensk kommunalförvaltning representera deras kön, äro goda krafter, hvilkas erkända duglighet helt visst kommer att på olika områden göra sig gällande.

Af de två nyvalda stadsfullmäktige är doktor *Valfrid Palmgren* redan känd för Iduns publik, hon hör ju till dem, som gärna äro de första i sitt slag, i hvad det vara månede! Våra läsare ha äfven fått del af resultaten af hennes stipendieresa till Amerika i och för studier af biblioteksväsendet, och dem, som önska att

ta ännu närmare del af hennes folkuppfostringsprogram, rekommendera vi hennes nyutkomna bok "Om folkuppfostran". Som bekant är folkbildningsfrågan hennes största intresse, men då denna icke står ensam, men sammanhänger nära med nästan alla andra sociala reformproblem, har doktor Palmgren under sina studier sökt att så långt möjligt sätta sig in i dessa. Sålunda har hon i Berlin studerat bostadsreformarbetet.

Hon berättar själf halft humoristiskt halft allvarligt hurusom nu efter valet kända och okända komma till henne med böner om mildare skatter, billigare lifsmedel och bostäder och stadshusets förläggande på olika platser inom staden. Det är inte underligt, att den smärta unga damen trots sin arbetsförmåga och energi känner sig helt tryckt af den ansvarsfulla börd, som alla dessa önskemål och förhoppningar lägga på hennes axlar. För sin del anser hon icke, att en eller två kvinnliga stadsfullmäktige göra någon sommar med ens, ej heller att tiden just nu är den lämpliga för den enskilda att framkomma med några stora reformplaner, först bör kommunalförvaltningen omläggas och centraliseras. Naturligtvis har hon hopp, att när tiden är inne kunna verka för sina folkuppfostringsplaner, antingen det nu blir genom folkskolornas förbättring eller genom folkbibliotek. En motion om ut-

FRÖKEN GERTRUD MÅNSSON I SIN AFFÄR. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

redning af den senare frågan, stödd på doktor Palmgrens bok, inlämnades i föl i stadsfullmäktige och därmed är redan en ansats gjord åt det rätta hållet.

När folkbiblioteksfrågan fått sin egen representant i stadsfullmäktige ha vi väl också anledning att hoppas, att den skall bli löst. Och säkert är det värdt att ha blifvit stadsfullmäktig för att bidra till att göra det.

Fröken Gertrud Månsson, som blifvit vald å arbetarpartiets listor, äger en lysolje- och bostättningsaffär i Vasastaden, där man kan träffa henne bakom disken i den prydliga butiken. Hon är helt och hållet kvinnan, som själf fått ta sig fram i världen. Redan vid 11 års ålder måste hon sluta skolan för att förtjäna sitt bröd, men i olikhet med de flesta unga flickor började hon tidigt intressera sig för allmänna värf. I hela tjugtu år har hon varit en öfvertygad socialdemokrat och har i aderton år tillhört socialdemokratiska kvinnoklubben, hvars ordförande hon en tid varit. Men icke blott inom sitt eget parti åtnjuter hon anseende för sin klokhet, själfständighet och ledareduglighet. Hon är äfven använd i kommunala värf, är bl. a. medlem af Gustaf Vasa fattigvårdsstyrelse och har därigenom kommit att deltaga i tuberkulosbyråns och utackorderingsbyråns arbete. Det är alltså blott en organisk fortsättning af hennes mångåriga verksamhet i samhällets tjänst, då hon nu blifvit vald till stadsfullmäktig.

Med den ödmjukhet, som är den sanna bildningens kännetecken, talar hon om sin känsla af ovärdighet inför den nya uppgiften.

— Hvad som skall göras, kan jag inte stå och säga nu, innan jag satt mig in i de olika detaljerna i arbetet. Men kan jag någon gång i någon liten mån hjälpa till att förbättra de usla bostadsförhållandena, källan till så mycken vantrefnad och nöd, då skulle det vara mig den största glädje.

Men jag, hvad skall jag förmå, som inte vet annat än hvad lifvet lärt mig, slutar hon med fuktiga ögon.

Troligt är att i folkbildningsfrågan komma Valfrid Palmgren, den akademiskt bildade, och Gertrud Månsson, autodidakten, att ha samstämmade intressen, ehuru de kommit till dem på olika vägar. E. — ER

Chimär.

*ROSOR VISSNA, somrar blekna.
Eld, som flammad, aska blir.
Känslorna, om tyst de vekna,
döljas bakom fälldt visir.*

*Våra sinnens storm och oro
för en isig stillhet fly,
och vi glömma hvad vi voro
i vår drömvärld, evigt ny.*

*Så vi föras hän med floden,
lyssnande till sorl och sus.
Drömlä, skimrande klenoden
sänka vi i hafvets brus.*

*Drömmar såsom strömmar fara.
Stjärnor slockna och begär.
Och vår lyckas underbara
blomma är en blå chimär.*

HILDUR PALME.

STOR LITTERÄR PRISTÄFLING

Till hufvudstade af

IDUNS TJUGUFEMÅRSJUBILEUM

Sjutusenfemhundra Kronor (7500)

Utdelas i Pris

däraf ett första å femtusen (5000) kronor.

SÅ HAR TIDEN runnit undan, att Idun den 1 januari 1912 börjar sin tjugufemte årgång. Det blir ett märkesår för tidningen i mer än ett afseende, ty ett kvarts sekels publicistiska arbete och oafslåtliga kontakt med en stor läsekrets ge oss både en tacksamhetsskuld att reversera och ett erfarenhetskapital, som skall bli den bärande grunden för tidningens framtida utveckling.

Bland en af Iduns många goda traditioner har städse varit den att bland sin stora publik inom de bildade klasserna väcka och sprida intresset för värdefull originallitteratur på prosadiktens område. Hvad är därför naturligare än att redaktionen nu önskar hufvudstade sitt kvartssekeljubileum med att om möjligt foga ett nytt litterärt mästerverk till raden af de båda redan klassiska vordna prosaalster, som bära författarnamnen Selma Lagerlöf och Olof Högborg och hvilka först framträdde som prisskrifter i Idun.

Öfver hufvud ha våra stora litterära pristäflingar med deras för nordiska förhållanden högst betydande penningpris städse lämnat en värdefull ideell afkastning, och då vi nu gå att utlysa en ny täflan för vårt Romanbibliotek, vid hvilken de pekuniära förmånerna än ytterligare ökats, hoppas vi att äfven vid detta tillfälle kunna påräkna den svenska författarvärldens lifliga tillslutning.

Men det vore därjämte önskvärdt, att "den svenska kvinnans tidning par préférence" kunde i sin jubileumsårgång bjuda ej endast en mästerligt skriven roman, utan att densamma jämväl behandlade ett ämne, som nära sammanföle med kardinalpunkten i tidningens program: *arbetet för den svenska kvinnans utveckling*. Vi inbjuda alltså härmed skönlitterära skriftställare och skriftställarinnor att deltaga i denna vår nu utlysta täflan under följande bestämmelser:

För en originalroman på svenska språket, företrädesvis en skildring af den nutida kvinnorörelsen i Sverige med dess kamp för kvinnans sociala själfständighet eller ock med valfritt ämne samt af en halt, som gör den tilltalande för en bildad och vidsträckt publik och till ett omfång af ungefär 20 sextonsidiga tryckark af Iduns Romanbiblioteks format, betala vi som pris och honorar

Femtusen (5,000) kronor.

Dessutom utbetala vi ytterligare ett andra och ett tredje pris å respektive **Femtonhundra (1,500)** och **Ett tusen (1,000) kronor** för de båda originalromaner af samma beskaffenhet, som komma därefter i värde.

Härför förbehålla vi oss rätt att i första hand offentliggöra samtliga arbeten i Iduns Romanbibliotek. Icke prisbelönda arbeten betinga vi oss likaledes rätt att inlösa efter särskild öfverenskommelse med respektive författare.

Samtliga täflande arbeten skola anonymt vara insända till Iduns Redaktion, Stockholm, innan april månads utgång år 1911 samt åtföljas af en förseglad namnsedel, hvars konvolut förses med ett motto, hvilket äfven bör återfinnas å manuskriptet.

Skulle redaktionen anse, att ingen af de insända täflingsskrifterna besitter sådana egenskaper, att densamma bör tillerkännas det utfästa första priset odeladt, förbehålla vi oss rätt att efter godtfinnande bestämma öfver dess delning.

Stockholm den 1 april 1910.

För Redaktionen af Idun
Johan Nordling.

**ROSENFORS
HAFREGRYN**

Vi bedja få fästa husmödrars uppmärksamhet på, att våra sedan länge kända och efterfrågade fabriker af hafregryn och sundhetsmjöl numera finnes att tillgå i de flesta större specieraffärer. Genom nyuppfunna, fulländade prepareringsmetoder samt genom användande af den finaste råvara, framställa vi ett fabrikat, som i smak och näringsvärde står främst bland alla i handeln förekommande hafrepreparater. Efterfråga alltid Rosenfors hafregryn och sundhetsmjöl, hvars tillverkning står under läkares kontroll. Partilager i Stockholm hos Aktiebolaget Wahlund & Grönblad.

Vördsammast Aktiebolaget Rosenfors Bruk & Nya Valskvarnar, Rosenfors.

Nervläkaren doktor Magnus Matell.

NERE PÅ SYDSKÅNSKA slätten i Kärrstorps socken ligger Torkelstorps gård, en typiskt skånsk korsvirkesgård, ej långt från landsvägen, omgifven af sina pilevallar och sina gifvande åkrar, med den stora ank- och gässdammen till höger och inkörsporten, med halmstackar utmed längorna och bikupor inne i trädgården, där vintergrönan trifs året om, där snödropparne sticka tidigt upp om våren innanför den alltid grå lavendelhäcken och där de röda bussiga pionerna vid midsommartiden breda sig och yfvas och bunterosäpplena långt fram på hösten rodna på de ännu grönskande grenarne.

I en sådan åbogård föddes Magnus Matell för femtio år sedan. Här fick han alltifrån början sin karaktärsläggning, sin inre och yttre soliditet.

Det är berättadt, att han som gosse rätt tidigt fick hårda sina nerver, då de på hvar sin sida om porten länkade bandhundarne under mörka vintermornar rusade från sina kojor mot hvarandra och han måste kila fram emellan dem på sin väg bort till sockenskolan, en half mil från hemmet.

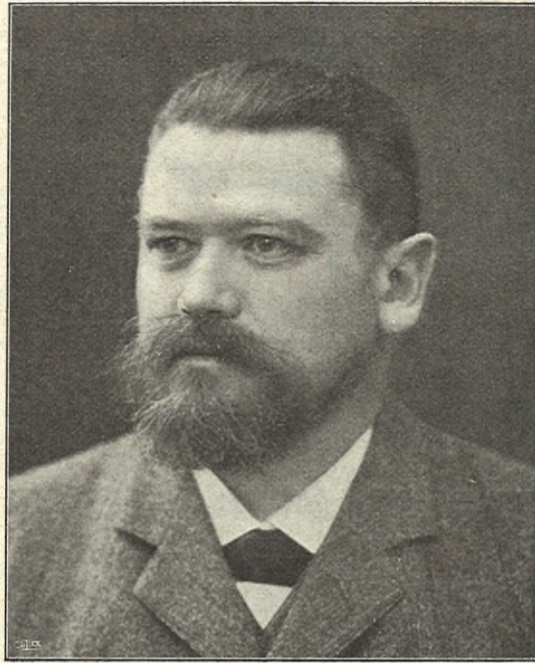
Då vädret ibland var blåsande smällkallt och det kunde vara skönt att få skjuts dit, men stordrängen tyckte synd om öken, tog Magnus sitt parti, virade benen med halm och tågade glädt vägen fram bort till mästern, skol-läraren och klockaren, som både med sin färla, sitt humoristiska lynne och sin lancasterundervisning höll hans humör uppe.

När skolan skulle om hösten börja, kunde det hända, att Magnus inte själf begynte. Med sin yngre bror höll han sig då dold långt borta i rågåkersstubben bak den täta pilvallen, där de bägge parflarne lågo dagarna i ända och lekte som ett par harungar, tills de upptäcktes och fördes in till skolbanken igen. Lynnets oförbränneliga friskhet röjde sig tidigt.

År 1870 tog han inträde i Lunds katedralskola, där han ständigt satt, väl vitsordad, högt uppe i klassen, om han också en och annan gång tog sig en smula tjänstledighet för att i ro få njuta Monte Christo och annan uppfriskande lektyr. Af orsak, som för honom var hedrande, slutade han emellertid tvärt sin lundsiska skolgång, läste privat och tog sin studentexamen vid Malmö högre elementarläroverk våren 1879, ett år tidigare än han eljes skulle ha gjort.

Kom så om hösten till Lund, hette då Mathiasson, men då han af sin förmyndare fick veta, att namnet skändes genom den långa tid, han tycktes ämna ligga på sin examen, tog han sig genast namnet Matell och omedelbart därefter sin medicine kandidat. Befann sig sedan under ett par år som inskrifven student i Berlin och Heidelberg, där han lefde fullt med i mensur- och kommersliffvet.

Efter tjänstgöring på kliniker i Stockholm och i Lund som amanuens på akademiska sjukhuset och underläkare på Malmöhus läns lasarett, aflade han 1890 sin licentiatexamen med sådan framgång, att han utan ansökan erhöill Oscar II:s resestipendium, hvilket gaf honom tillfälle att särskildt i Breslau göra studier under den berömda nervläkaren professor Wernicke.

Våren 1892 slog han sig ned som praktiserande nervläkare i Göteborg, och till en början vikarierade han samtidigt å hospitalet på Hisingen.

Nu var han mogen för sitt kall. I begynnelsen gick det emellertid smått med praktiken i rikets andra stad. Mest hade han som patienter sådana nervsjuka, som gärna irra ifrån den ene läkaren till den andre, oftast utan att lämna något pekuniärt i ersättning. Men oegenlyttigt arbetade han med en och hvar, och han lät ingen gå ifrån sig, förrän resultatet syntys vara det bästa.

Sedan han 1894 mottagit erbjuden befattning som intendent och öfverläkare vid Ulricehamns sanatorium, verkade han under sommar-månaderna där till år 1907. Det är en stor insats, han där gjort för ställets utveckling. Det är han, som ryckt upp det, så att det nu kommit att intaga en erkändt hög plats bland Skandinavien kuranstalter. Icke minst är det hans läkarblick och energi, som ifrån början hulptit till att förverkliga tanken på det stor-artade vintersanatorium, som helt nyligen invigts uppe å bergskronet ofvan staden. I protokoll af år 1900 uttryckte han denna tanke för första gång: "För oss svenskar och särskildt för oss läkare är det nästan förödmjukande att icke under tre fjärdedelar af året inom västra och södra Sverige kunna finna en plats, där man kan få hvila ut eller dit sjuka och rekonvalescenter med lugn kunna sändas för att erhålla lämplig vård."

Då han häromåret lämnade sanatoriet, befanns kurgästernas antal vara omkring sju gånger så stort som då han tillträdde platsen.

Sedan 1908 innehar han läkarebefattningen vid det numera riksbekanta hälsostärkande Hindås.

Betydelsefullast är hans verksamhet som praktiserande nervläkare. Många äro de kurer, hvari han med sitt sega arbete öfverraskande väl lyckats; och ett godt vittnesbörd härom gafs en gång af dr Ernst Westerlund, då han till en patient yttrade: "Hvarför söker ni göteborgare upp mig, då ni har hos er Magnus Matell?"

Hans metod är lika skarpsinnig som naturlig. Då han efter en noggrann undersökning af patienten kommit underfund med, att utsikt till sjukdomens botande förefinnes, har han gåifvan att bibringa den sjuke alldeles samma öfvertygelse. Därigenom får han af denne själf den nödiga hjälpen till botandet.

Ett exempel. En äldre dam tror sig vara

Några ord till 50-årsdagen den 4 dennes. Af A. U. Bååth.

förlamad, oförmögen att hålla sig upprätt. Han öfvertalar henne så att söka sitta just i sådan ställning i bädden under högst tre minuter, medan han själf fixerar uret. Sedan ökas tiden till en half timme, hvarefter den sjuka så småningom får stiga upp, sitta ute i frisk luft; och efter åtta veckors behandling går hon kry och rak — och går så ännu.

Väl komma sådana patienter mera än en gång igen för att söka hjälp, ty de vilja ej lämna sin doktor, men merendels förmår han dem då att slå sig ned på någon uppkryande hälsoort för att sköta sig själfva och därunder vinna själförtroende. Detta hindrar emellertid ej, att tillfrisknade f. d. patienter stå i ständig rapport med honom. Äfven från det hållet ringer jämt telefonen.

Ett annat exempel. En äldre herre lider svårt af sömnlöshet. I stället för att ordinera sömnpulver går läkaren själf till honom hvarje afton och talar honom till lugn och ro.

Betecknande är en replik, som en tacksam anförvant till en sjukling fällde: "Jag lämnade min fränka döende — hvad har du då gjort med henne? Efter ett par besök har hon fått både lifskraft och lifsmöd."

För mer än en skröplig åldring har han med sin läkekonst förlängt lifvet ej så litet.

Mest värdt att omnämna är dock, att han allt fortfarande sköter om de fattiga lika omsorgsfullt och lika gärna som om de andra, ty också det hör till hans grundsatser, som han särskildt vid Ulricehamns sanatorium sökte genomdrifva: att de sjuka ej få indelas i första, andra och tredje klass, utan måste samt och synnerligen betraktas som lidande, jämställda likar.

Utgången från det i allo gedigna åbohemmet nere på den skörderika, trefna skånska slätten, har han bibehållit en kraft och en solighet i lynnet, som förhjälpes hans sjuklingar att till sist tro på sig själfva och på lifvet.

Som patient hos Doktor Sol.

Ett kapitel om utnyttjandet af sommarens hälsovården.

SÅ LYDER PRISÄMNEN för juni i vår serie "Arets tolf kapitel" och uppmana vi alla dem af våra läsare, som sitta inne med erfarenheter på området, att genom Idun framlägga dessa för vår läsekrets. Täflingsartikel, som icke gärna i längd bör öfverskrida 4 Idunsspalter, insändes till *Iduns redaktion, Stockholm, senast den 30 april* och förses med påskrift: "*Iduns artikeltäfling*". För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor,

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af Iduns juninumner.

Stockholm den 1 april 1910.

Redaktionen af Idun.

Använd endast

KOCKUMS

PANSAR-Emaljerade

GJUTNA GRYTOR.

Giffrä.

Solida.

IDUNS MODELLKATALOG

Ombärlig för alla sömnerskor och för alla hem.

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag.
Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Hvarför saknar kvinnan sinne för humor?

Ett kapitel om damernas påstådda brist på uppfattning af livets försonande komik. Prisbelönad uppsats af *Harald Wägner*.

Den fråga, som ligger i rubriken här ofvan, har formulerats som om det på förhand ansågs afgjort, att kvinnorna verkligen sakna sinne för humor. Man torde väl dock för att syna problemet i sömmarna kunna taga sig rättigheten att lägga om själva frågeställningen och till en början spörja sig, om kvinnorna verkligen äro så vanlottade, att den sanna humorns gudagnista aldrig glimmar inom dem.

Som hvar kvinna, om också icke hvar man vet, har kvinnan genom att i årtusenden låta sig nedtryckas af mannens tilltagsenhet och öfverlägsna fysiska styrka, fått sina inneboende anlag förkväfa i lindorna — sina egna och sina barns — och därigenom redan från världshistoriens början kommit i en skef ställning. Vår bekante stamfader, den gamle Adam, begagnade sig föga chevalereskt af den omständigheten att han kom först till världen — den som kommer först till kvarn får ju först mala — och tillvällade sig maktens lejonpart samt lyckades därigenom redan från början vrida utvecklingen på sned, i det han för årtusenden åt sitt kön afskilde privilegiet af alla högre njutningar såsom blodsutgjutelse, politik och diktning. Genom sin obestridda öfverlägsenhet i den råa styrkan band mannen sin liffsledsagerska för en lång rad af århundraden vid stekpettet och sopkvasten, respektive gasköket och damvippan i våra dagar, allt under det han förbehöll sig själf allt, hvaraf någon lust eller någon ära stod att vinna. Från allt sådant var kvinnan liksom a priori undanskjuten och mannen ägnade henne mellan slagsmål och dryckeslag på sin höjd en eller annan äcklig lutserenad, hvars poetiska värde ofta nog var lika med noll.

Allt detta gjorde, att kvinnan faktiskt i det stora hela har satt så få direkta spår i världshistorien, vare sig som människa, fältherre eller statsman, enligt den celebra tredelning, hvilken forntidens hjältar äro underkastade, och som tydligen är menad att vara uttömmande för deras psykologiska möjligheter. Undantag finnas ju, gudskelof, alltför bekanta för att behöfva upprepas, men de äro icke många, liksom också mannen i litteraturens och konstens annaler härskar med åtminstone kvantitativ öfverlägsenhet — åter ett bevis på en hänsynslös egoism, som brandförsäkrade sig mot all kvinnlig konkurrens. Sålunda fick t. ex. en kvinna helt enkelt icke dikta en Iliad, åt henne förbehölls endast att i sköna Helenas person gifva anledning till den europeiska litteraturens största diktverk. Det är ganska sannolikt, att Homeros' förtryckta hustru var tvungen att kväfa alla sina litterära intressen med matlagning och öda en dyrbar tid med att lappa den blinde siarens mantel och sandaler — strumpor användes inte på den tiden.

Så var det förr i världen, i förgångna tider. Förgångna, ty nu sia det nya rikets härolder och häroldinnor om annat. Men jag tror att vi med tanke på ofvanstående kunna fråga:

Skulle det icke möjligen kunna förhålla sig sammanledes med kvinnans sinne för humor?

I Idun har nyligen en hvass penna påpekat, huruledes kvinnans fysiska mod — eller kanske var det hennes moraliska eller bådadera, ordet är mångtydigt, och det var just det, förf. begagnade sig af — huruledes hennes mod har kväfts och förvisnat tack vare mannens ohemula sätt att förbehålla sig ensam blodsutgjutelsens förströelse ända därhän att enligt det till leda omtuggade exemplet en enda rätta med litet beslutsamhet kan göra hvad icke Englands premiärminister förmår: behärska ett rösträttsmöte. — Parentes: jag vet många män, som också afsky rättor.

Men se! Numera, när världen har blifvit mera fredlig, har mannen blifvit teg, under det kvinnan, som under tidernas lopp vant sig att se äktenskapet med ty åtföljande blomståndigheter i hvitögat, har blifvit den modigare. Ja, numera är det t. o. m. en hel del män, som känna sig löjligt kusliga till mods, där de vandra omkring vid branten af äktenskapet och föredraga att hålla sig undan, medan kvinnorna alltjämt med heroism i slutna kolonner offra sig för obehaget att skänka fosterlandet beväringar, statsråd och strejkande.

Men om nu det nyvaknade modet börjar visa sig, skulle det då inte förhålla sig sammanledes med kvinnans sinne för humor? Förvisso, förvisso!

Hon har blott hittills för köksbestyr och dylikt icke haft tid att öppna sina fagra ögon för det, som Gustav Wied kallar tillvarons "himmelrevnende Komik". Men männen! De slippa som ofast att ta befattning med livets futtigare sidor, såsom matlagning, diskning o. d., som sannerligen äro så triviala, att de icke kunna locka en människa ens till det svagaste leende. En kvinna t. ex., som skall sköta sina barn, tvätta dem, kläda dem, snyta dem o. s. v., mycket annat att förtiga, hur i all världen skall man kunna begära, att hon skall ha något sinne för humor? Inte kan man väl säga, att det i och för sig ligger någon humor i att ha barn. Den, som drunknar i triviala och själsmördande hushålls- och uppfostrarebestyr, kan icke ha mycket till öfvers för livets andra sidor. Männen däremot gå på sitt kafé, uppsnappa eller i bästa fall fabricera den sista anekdoten och ha för öfrigt god tid att under de berömda affärsfrukostarna odla sin s. k. själ. Men till sådant har husmodern icke tid, hon är än så länge utestängd från det offentliga lifvet sådant det lefves i riksdag och stadsfullmäktige, på gator och kaféer — och där är det väl vi ha att söka orsaken, delvis åtminstone, till att kvinnans sinne för humor icke har blifvit uppodlat.

Men kvinnan har också sedan länge genom en pjoskig uppfostran blifvit vand att ta allt på ett annat sätt än männen, och där de senare lättsinnigt skratta åt en sak, anlägga

kanske kvinnorna en moralisk synvinkel, i hvars slagskugga ingen stråle af humor får intränga. En man t. ex. kan med en gest af spleen väga hela tillvaron på en våg och med ett flatskratt affärda den såsom för lätt, och det är lättfärdigt nog. Däremot lockar känslan af världsutvecklingens fiasko, om den någon gång griper Evadöttrarna, dem sällan till ett leende, och det är kanske väl, ty öfver galghumorn hvilar det i alla fall något makabert. Detta bevisar blott att kvinnorna äro samhällets moraliska ryggrad, men det behöfver inte bevisa, att de sakna humor.

Den mest lättköpta humorn är den, som har sin rot i ironien eller rättare sagdt elakheten, och den är förbehållen åt Adams heroiska söner, och medgifvas måste, att den kan vara ganska uppfriskande — många kvinnor skulle väl vara gladare, om de toge mindre surmulet äfven på ledsamheter — andras och egna. Och till den ironiska humorn saknar man aldrig anledning. Äfven den mest världströtte pessimist, som för länge sedan upphört att låta sig uppbyggas af det mänskliga snillets skapelser, hvilka ju alltid kunna omdebatteras, bör dock ständigt ha en källa till glädje i den mänskliga dumhetens fasta borg — ett riksbygge utan falsarier.

Men kvinnorna äro, som sagdt, gudskelof icke skapade så, att de i längden känna någon djup innerlig ironisk glädje öfver den mänskliga enfalden. Deras humor är af en mildare art. Dock torde männen göra bäst i att icke känna sig alltför säkra på att undgå kvinnlig satir. Ofta ha de ingen aning om, hur oändligt löjliga de kunna förefalla, när de för en ung, blyg skönhetskråma sig i sin manliga prakt och pråla med sina dygder eller sina laster, sin sport eller sin lättja. Kvinnorna äro nog — skola vi säga listiga eller barmhärtiga? — att i sådana fall dölja sin munterhet.

Men i sådant fall skulle man kanske snarare vilja fråga sig: hvarför kvinnorna lägga band på sin humor. Dock att utreda denna fråga vore kanske icke riktigt lämpligt — här, nu.

Summan blir alltså, att kvinnorna likaväl som männen äga sinne för humor. Och i dessa tider skola de väl blifva nödsakade att med omsorg taga vara på humorns gyllene skatter, att upptäcka tillvarons "himmelrevnende Komik". Så få vi kanske ett släkte af människor, på hvars anlete skrattet är en ständig gäst. Ett lyckligare släkte?

HARALD WÄGNER.

Skråköping väljer landstingsmän.

Af B. O.

"BESLUTER SÅLEDES styrelsen, att landstingsmannakandidaterna skola interpelleras om sin ställning till kvinnans politiska rösträtt?"

"Ja" ljöd svaret från de fem styrelsemedlemmarna i Skråköpings F. K. P. R.

Verkställandet af beslutet uppdrops åt föreningens sekreterare, och redan följande morgon befordrade postverket åt alla fyra väderstrecken inom valkretsen skrivelserna till de respektive landstingsmannakandidaterna.

I.

PAPPA HAR BLIFVIT landstingsman, det står i tidningen, berättade med stolthet fru Vestergren för sina döttrar, när hon trädde in i salongen, ett rum i flysch, med palmer och förgyllda kandelabrar utplanterade här och hvar och där väggbonader, handarbeten och fotografiställ öfverflödade. Ett heligt rum, där döttrarna blott för tillfället uppehöll sig för att prova ett öfverkast. Med sina broderier och glödritningar höllo de annars till ute i matsalen.

"Hvad är landstingsman för något?" undrade fröken Rosa, en ganska täck liten blondin, som blott obetydligt höjde sig öfveranalfabaternas nivå.

"Det är visst någonting liknande riksdagsman," upplyste fröken Lilly, under hvars chevelyr à la rede för himmelens fåglar rymdes en något större hjärna, än under systemens likaledes konstrikt ordnade frisyr.

"Ja, nog borde ni tacka Gud för en sådan far som er," sade fru Vestergren, såsom ofta gripen öfver den höghet och härlighet, till hvilken han från de enklaste förhållanden lyft sin familj. "Och för all framgång har han blott sig själf att tacka." Fru Vestergren hade ett sätt att beledsaga sina yttranden med en liten knyck på hufvudet, som påminde om en höna, som drack.

"Vet du, att far blifvit landstingsman, det står i tidningen," ropade fröken Rosa åt brodern, som kom från fabriken, som han nyligen öfvertagit, då fadern blef alltmera upptagen af andra och stormerkantila företag. Den lilla fabriken för kolsyrade vatten var emellertid urkällan till familjen svälstånd äfven som ursprunget till herr Vestergrens titel af fabrikör.

"Nej, det står i tidningen, att far å de moderates lista blifvit uppsatt som landstingsmannakandidat och det gör en smula skillnad," svarade brodern. "Här är ett bref till far," och han kastade det på närmaste bord.

Vestergren senior kom in just som Vestergren junior lämnat rummet. Han var tämligen rödligt både till hud och hår och rörde sig i senare tider med en viss grandios värdighet.

Han öppnade brefvet och hans panna lade sig i högpolitiska veck. Skråköpings F. K. P. R. begärde få veta hans mening om kvinnans politiska rösträtt.

Fabrikör Vestergren hade vid senaste riksdagsmannaval blifvit uppsatt som sprängkandidat. Detta hade väckt till lif en dittills slumrande politisk ärelystnad, och numera gick hans högsta dröm ut på att en gång få räknas med bland våra gode herrar och svenske män.

Hans intressen gjorde honom naturligtvis till högerman, men hans lufs erfarenheter visade han på att man i sicksack säkrast närmade sig ett mål. Annars fanns det knappast någon politisk fråga, som han var så litet vacklande i, som angående att kvinnans politiska rösträtt vore en galenskap. Men man hade i Skråköping helt nyligen räknat ut, att dess röstberättigade kvinnor förfogade öfver mellan 1700 och 1800 röster. Detta hade kommit somliga af stadens herrar, som liksom han själf blott haft spe och löje för det kvinnliga röst-

rättskravet, att räkna en smula med kvinnorna och deras röster.

Det blefve verkligen knepigt svara på detta. Utgången af hans val var mer än oviss. De moderata höllo förstas ögonen på honom, så det var förgärligt förklara sig vara för kvinnornas rösträtt; förklarade han sig mot den, fick han naturligtvis de röstägande kvinnorna mot sig. Det vore kanske i alla fall klokast söka försäkra sig om rösterna af de där — förryckta kvinnfolken, hade han så när tänkt.

Det var väl bäst lämna sitt svar innan han reste. Han såg på klockan. — Men att skriftligen försvära sig åt kvinnosaken, det ville han inte. Det var försiktigare att lämna svar pr telefon.

Han ringde upp föreningens ordförande.

"Är det med ordföranden i F. K. P. R., som jag talar? — Det är fabrikör Vestergren. — Jag har blifvit interpellerad angående min åsikt om kvinnans politiska rösträtt, och som jag står i begrepp att företaga en resa, ville jag dessförinnan lämna mitt svar. Och som jag har brådtom, ber jag få lämna det så här telefonledes. — Jo, i princip är jag för kvinnans politiska rösträtt. Min egentliga tvekan har blott varit föranledd af, huruvida kvinnorna ännu kunna anses mogna för rösträtt."

Fabrikör Vestergrens öra nåddes af ett ore-digt mummel. Men adressen nåddes icke honom, ty ordföranden hade vänt sig från mikrofonen och talade inåt rummet till ett par meningsfränder.

"Han undrar om vi kunna anses mogna! I somliga fall bruka männen särdeles fort finna kvinnorna öfvermogna. Undrar just hvad den dagen skall heta, då männen skola finna oss lagom mogna för rösträtten."

"Som sagdt," upprepade fabrikör Vestergren i telefonen, "i princip är jag anhängare af kvinnans politiska rösträtt."

II.

FOLKSKOLLÄRAREN Rosendorf i Väby hade lofdag och promenerade fram och tillbaka på det med hemväfda grön- och brunrandiga mattgångar belagda golfvet i hvardagsrummet. Gången var taktfast och själfmedveten såsom ett: här kommer jag! och utsträcktes någon gång stegen utanför mattan, tycktes det energiska knarrandet från hans skosulor gifva än större eftertryck åt detta sakförhållande. Ett yfvigt upprättstående svart hår och en stor, skarpt framträdande näsa försedd med guldbågade glasögon, gäfvö åt hans resliga person ett uttryck af värdnadsbjudande stränghet, hvilket ytterligare ökades genom den sedan ett par dagar omejade mörka skäggstubb, hvilken liksom med mörka skuggor höljde ansiktet. Dräkten var något vårdslös och löskragen hade lämnats på byrån inne i sängkammaren icke därför att kragen var solkig, men därför att herr Rosendorf så här på en fridag riktigt ville njuta sitt sorgfria väsen.

Fru Rosendorf, en ljusblögd, slätkammad kvinna, af ett något urvattnadt utseende, var iklädd en nyvättad hemväfd klädning och ditto bomullsförkläde samt såg utsad och proper ut från hjässan till fotabjället, där hon stod ifrigt upptagen af att mönstra en nyss ur väfstolen tagen räcka gardiner.

Hennes lif behärskades af två stora lidelser: ordningsbegär och konstväfning. Passionen för hennes herre och man hade otvivelaktigt utgjort hennes lufs hufvudpassion, om den än icke hade så utfyllt det som de båda andra passionerna. Dock behärskade henne alltjämt den första lidelsen så till vida, att hon tålligt fann sig i att mannen slängde upp fötterna på det rena sofföfverdraget, såväl som i hans vana att småspotta på hennes prydliga golf och mattor, lyckligtvis med mera hör- än synbar effekt.

"Här är din post, jag hämtade den på samma gång som min," sade organisten, en fryntlig gråhårsman och inträdde i rummet. — "Jo, tackar som bjuder, nog har jag tid att sitta ett slag."

Herr Rosendorf hade öppnat det enda bref, som medföljde posten. "Skråköpings förening för kvinnans politiska rösträtt," utropade han. "Det måtte allt vara en snygg förening det! — Min ståndpunkt i fråga om kvinnans politiska rösträtt — ja, den ska de visst få höra. Den lyder kort och godt så här: när hvar och en sin syssla sköter, så går det väl ehvad oss möter." Och herr Rosendorf rent utaf slängde brefvet till organisten.

"Sådana där föreningar borde upplösas liksom i Ryssland, ty kvinnorna äro inte bättre än barbarer, när de intränga på mannens område. Mannen har skapat kulturen och samhället. Inom det husliga har kvinnan hemortsrätt, där kan hon verka till gagn och båtad. Men när man sträfvar att frigöra kvinnan d. v. s. göra kvinnan lik mannen, då sträfvar man efter att frigöra henne från naturen." Herr Rosendorf beledsagade sina ord med en trumpetliknande snytning. "Moderskapet är kvinnans lufs-gift," fortsatte han därpå, "och den binder henne vid naturen. Mannen däremot har sin verksamhet gifven på det fält han själf beredt åt sig: kultursamhället." Och han tog ånyo upp snusnäsduken och gaf kläm åt det sista yttrandet med en ny fanfar.

"Hm, jaha — jaha," sade organisten, som hade stor respekt för sin värds lärdom.

"Kulturen har, som sagdt, mannen skapat, den hör honom till som fält för hans arbete och hans uppgifter. På kulturområdet får icke kvinnan tillåtas göra sitt naturinflytande gällande." Rosendorf spottade ifrigt.

Fruen hade varit fördjudad i uträkningen af gardinernas längd. Väfbok och kokbok voro de enda profana böcker fru Rosendorf någonsin såg i. Böckernas och idéernas värld, som herr Rosendorf sade utgöra sin egentliga värld, stod hon således alldeles utanför, hon dvaldes emellertid i sin egen: väfkonstens och de hemfärgade garnens onekligen rika och sammansatta värld. Politik var således grekiska för henne och det affall ur tidningar och uppsatser, hvarmed mannen så gärna späckade sitt tal, var henne obegripligt. Men då hon nu slutat sin uträkning och hörde att mannens tal rörde sig kring kvinnan, vände hon sig mot dem och lyssnade.

"Mannen är formens och tankens herre," förklarade herr Rosendorf kategoriskt. Men då han i detsamma mötte hustruns blick, nickade han och fortsatte vänligt och nedlåtande: "När kvinnan fyller sin uppgift och blir mannen till eno hjälp och genom sin ömhet, sina omsorger och den hemtrefnad hon sprider binder honom vid den husliga härden samt genom sin blidhet mildrar hans sträfvare sinne, så gör kvinnan en af de största kulturinsatser hon förmår göra."

Han nickade ånyo till hustrun, men förringade därpå hennes kulturinsats så till vida, att han spottade på själfva divanmattan, först till vänster om sig och sedan till höger.

Men detta oaktadt kände sig fru Rosendorf både röd och smickrad öfver det erkännande mannen bringat henne.

Då organisten tagit afsked, satte sig herr Rosendorf ned vid skrifbordet, tog fram papper och penna och affattade därpå sitt svar till Skråköpings F. K. P. R. sålunda:

"Om jag skulle bli vald till landstingsman, kommer jag inte att ge min röst åt en riksdagsman, som är anhängare af kvinnans politiska rösträtt."

Högaktningfullt
B. U. Rosendorf."

Innan 7 kr. betalas för ett snörlif, bör ifrån Franska snörlifssömmeriet i Stockholm, 1 Normalmestorg, 1 tr., dess illustrerade priskurant rekvireras.

alla sorter.
Salamander Enhetspris 15,—
Dam- & Herr-Skodon Lyxutföring 18,—

Grafvårdarna.

En kyrkogårdsvandring.

SOMMARNATTSSTILLHET och kyrkogårdsro. Under den högblåa, stjärnlösa himmelen vandrar en man mellan grafvarnas hvita träkors. Det är tyst omkring honom, rofylldt och mäktigt som det endast kan bli på en kyrkogård en sommarnatt i obygd. Endast då och då är det som en svag vind kommer löfven att prassla och hjärtana i järnkorsen att dallra. Men tystnaden kännes så mycket djupare efteråt. Som växte ron och slöte sig lugnet närmare intill honom, sakta och smekande.

I nattens bleka skymning se korsen ännu hvitare ut än eljes. Och när känslan finns af natur och allt ligger och lyssnar ut i tystnaden, tycker han, att vårdarna tala och deras tysta språk öfverröstar allt.

Han lyssnar och grips, medan tankarna gå. Han hör de enkla, grofva träkorsen berätta och den kantiga skifferhällen, som höggs ur berget, hviska det. De rostade järnkorsen med sina voluter, småkors och hjärtan säga det samma och de öfverväxta grafvarna bekräfta, hvad han redan vet.

Obygdens barn få inga bautastenar eller polerade grafmonument, som hugfästa minnet, se'n deras stoft vigts samman med fosterjorden. Det planteras inte några häckar kring grafvarna eller kastas upp någon jordkulle, där man ansar blommor och lägger en krans, då kyrkdagen kommer. De som lämnats kvar ha inte råd att köpa huggna och dyra grafstenar, och hvardagens kamp ger dem inte tid att sköta grafvar och tänka för mycket på den, som redan "gått till en annan värld".

Glömd är han ändå inte, äfven om hans gärning var lik deras och fädernas och han inte lämnar något särskildt minne åt efterkommande. Han får sin enkla vård. Det är det enda obygdens barn kunna ge honom. Och det är nog. De begära ej själfva mer. Det är tillräckligt för dem att veta, att deras minne är kärt att bevaras ett par, tre mansåldrar, åt barnbarn och barnbarns barn. Andra frågar den döde inte heller efter. Och själf satt han inte och räknade sina anor längre tillbaka. Han hade annat att tänka på som obygd barn.

Enkla äro deras grafvårdar. Hemgjorda äro de och därför ha de så mycket att säga om folket själf. Mannen, som går där, hör likheterna i deras former tala om, hur svårt de ha att skilja sig från vedertaget bruk. Deras stråfsamma lif binder deras sinnen för mycket vid det som är och ger dem inte tid att välja uttryck för hvad de innerst känna. Men där finns ändå olikheter. Den ena vården har något, som skiljer honom från den andra. Olikheten ligger inte bara i namnet. Och detta

för alla som icke stötas bort af det skrofliga och kantiga i rösten.

Som då en saga berättats eller som en ton fångat honom, står han försjunken i tankar och känslor och ser inte att öst-himmeln färgas allt gulare och varmare, förrän en sval morgonbris stryker öfver hans kinder och kommer löfven att prassla igen.

Han lyfter hufvudet och låter blicken gå utöfver fjällvidderna, som smekas af solljuset. Han går mot solen, då han lämnar kyrkogården. Det är en annan sång än nyss. Lifvets glada morgonvisa gör honom så mycket gladare efter det vemod han kände, då han hörde de enkla korsen och grafvarna, där ogräset slagit rot och vildblomman lefver sitt korta solskenslif, berätta om obygdens barn.

Han afundas dem, storstadsbarnet.
HANS EREA.

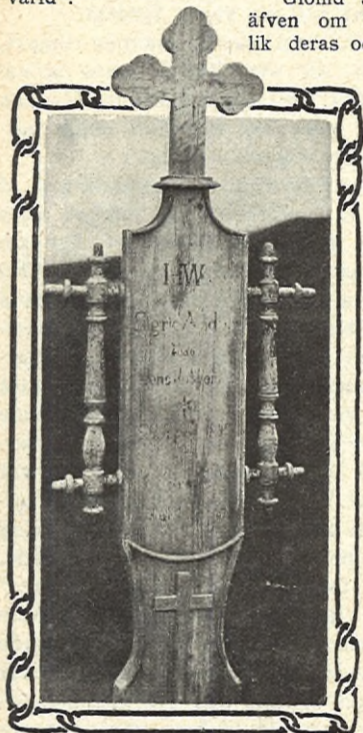
Grafvård å Linsells kyrkogård, Härjedalen. P. Jonse foto.

säger mindre. Men det talar ur en afvikande detalj, ett annat psalmnummer eller något särskildt eftermäle. Han får veta, att hvar och en ändå har behof att på något särskildt sätt ge uttryck åt sin känsla för den döde. Och än mer. De klumpigt skurna ornamenten på en del, de osäkert uthuggna och tafatt målade bokstäfverna på andra tala högt om den kärlek, som ligger bakom och som kunnat besegra den möda, hvarmed den vid slikt göra ovana handen har måst arbeta.

Hans blick störes af att raderna i eftermälet på ett af korsen inte gå precis parallella. Men han förstår, då han läser, att den som målade det inte funnit någonting bättre, som sade hvad just han kände gent emot den döda. Och den, som högg in psalmnumret, fann heller ingenting lämpligare; likasom den inte visste om något vackrare att särskildt ge än just den detaljen.

Vandren där ute känner känslorna strömma inom sig. För honom är det som gick han bland obygdens barn och som talade dessa själfva. Han ser dem så tydligt i deras arbetsfyllda lif. Enkla, obemärkta och stråfsamma. Det finns ingenting hos dem, som pekar på uppmärksamhet. Fämälda äro de, men orden komma inifrån och ge så mycket mer. De äro hvarandra så lika, i tal, i åtbörder, i allt nästan. Någon sorg har likväl den ene alltid haft mer än den andre. Någon glädje har alltid varit större hos en än hos en annan. Och det yttrar sig i hvad de göra.

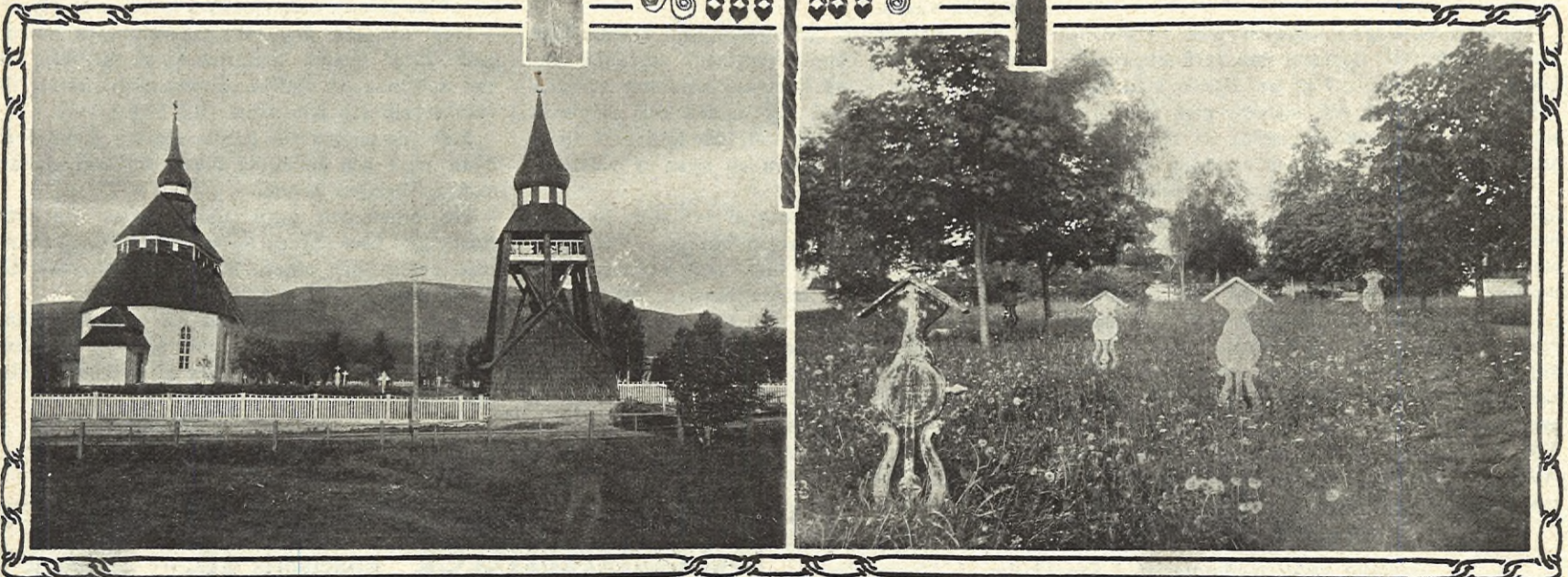
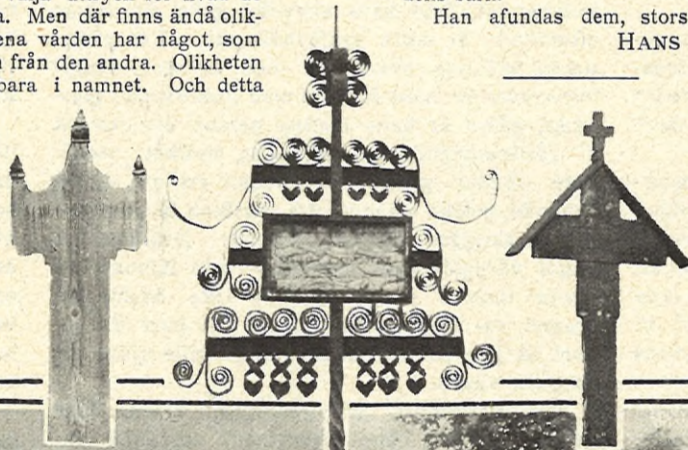
Här tala deras minnesvårdar. Och de tala högt nog för den, som vill förstå. Vackert är det äfven

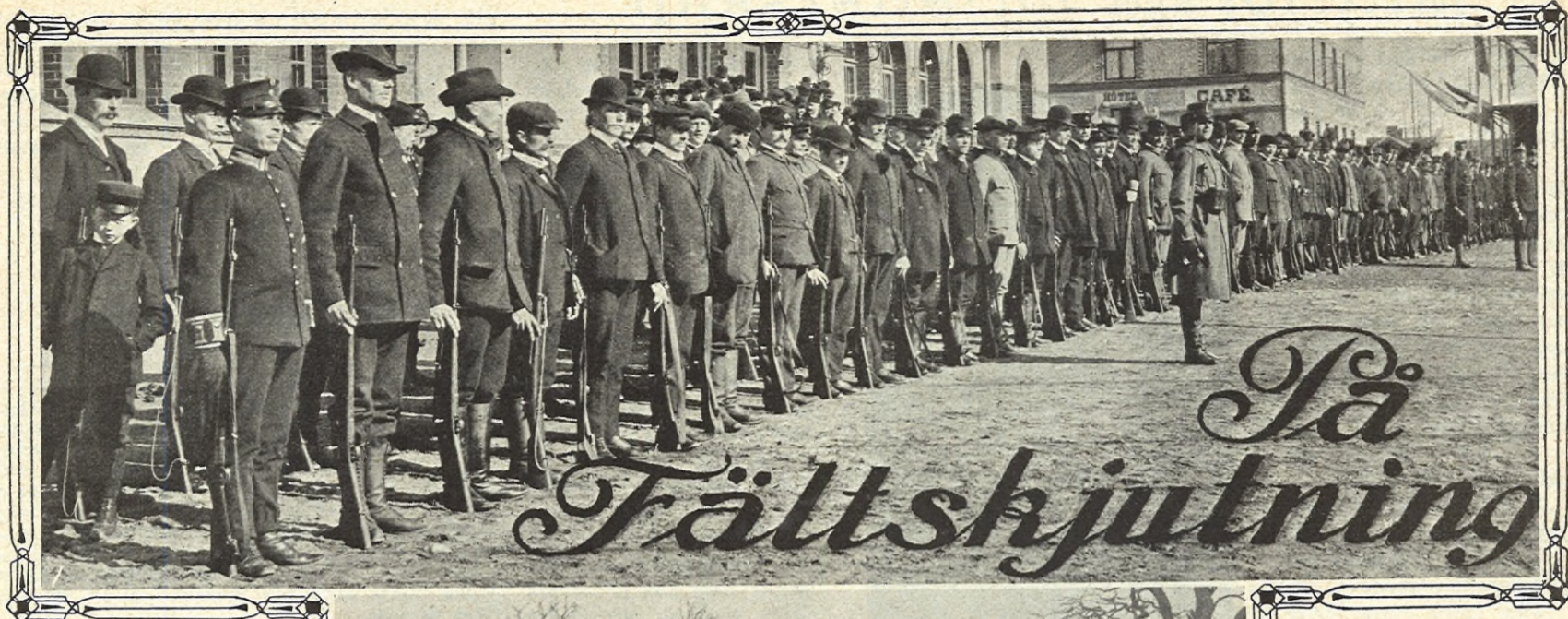
Träkors från 1849 å Vemdals kyrkogård, Härjedalen.

Grafvård af skiffer å Hede kyrkogård, Härjedalen.

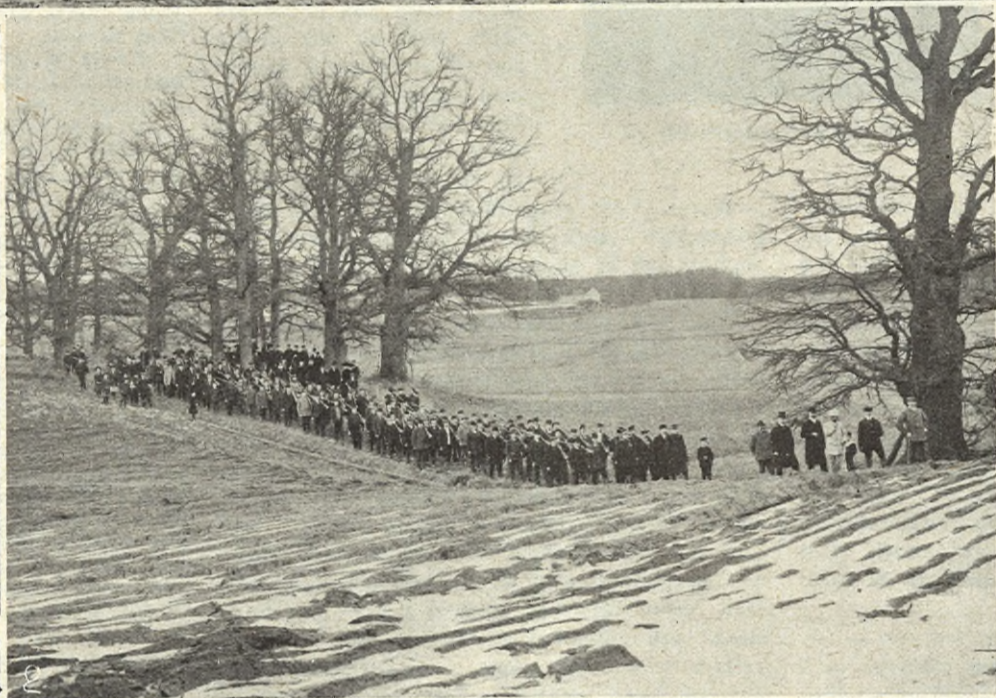

Vemdals kyrka och klockstapel. Uptill midterst: Järnkors från Elfros gamla kyrkogård, Härjedalen. På sidorna typiska träkors. Parti af Orsa kyrkogård, Dalarne.

De svenska skytteföreningarna utveckla alltjämt en ifrig verksamhet för att skaffa vår nation en falang af säkra skyttar, som i farans stund kunna rycka upp vid sidan af vår armé till landets försvar. Vi meddela i dag ett antal liffulla och karaktäristiska bilder från Södermanlands Fältskytte-

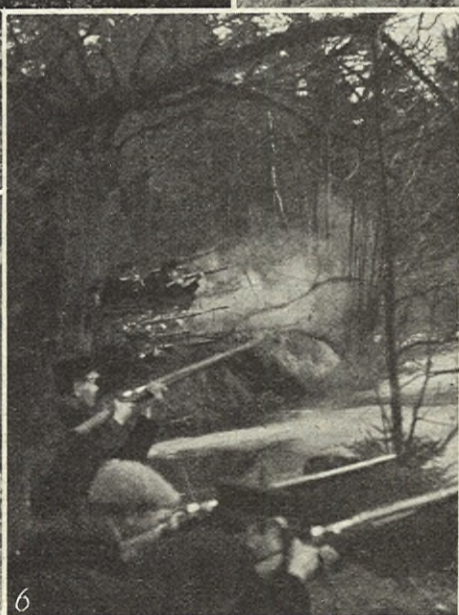
Södermanlands Fältskytteförenings fältskjutning i trupp vid Flen den 19 mars 1910. 1. Skyttekompaniet uppställes. 2. Kompaniet under marsch. 3. Krigsministern hälsar skyttarne. 4. Skyttekompaniet under eldgifning. 5. Ledarne af fältskjutningen. (1.

förenings fältskjutning i trupp, hvilken skjutning nyligen ägde rum vid Flen och var den första öfningen i sitt slag i Sverige.

Skjutningen leddes af öfverstelöjtnant A. Falkenberg, Nässjö, och bland dem, som åsågo de intressanta öfningarna, märktes äfven krigsministern.

Kapten Klingspor. 2. Kapten von Sydow. 3. Kapten Smith. 4. Baron Hermelin. 5. Öfverstelöjtn. Falkenberg. 6. Löjtnant Helleday. 7. Löjtnant Montell. 8. Löjtnant Norberg.) 6. En skyttesalva. 7. Afslutningskorum. Foto L. o. J. Lundberg, Flen.

5 1 2 3 4 5 6 7 8

6

7

Mitt första författarskap.

MITT FÖRSTA FÖRFATTARSKAP. —

Ja — — — låt mig tänka efter.

Det första minns jag inte. Jag bara kommer ihåg att en jul — jag måste ha varit på mitt fjortonde år — då min äldste bror kom hem från universitetet och gjorde ett strandhugg uppe på sitt gamla rum, som då gått i arf till mig, frågade han mig några timmar efteråt:

— Hvad är det för halfmilavers du skrifver?

Han hade funnit några pappersark på mitt bord.

Jag var gripen på bar gärning och rodnade . . .

Men hvad dessa verser handlade om kommer jag inte i håg. Och härmed är ingen skada skedd.

Det första jag riktigt minns skrefs halfannat

år senare. Jag gick då och "läste för prästen". Jag hade begått en svår synd, ett brott. Där var endast en människa till som visste det och hon hade lofvat att tåga. Hon höll sitt löfte. Hon är död nu och hon tog hemligheten med sig i grafven. Själ kommer jag aldrig att yppa den. Men detta brott brände mig som spanska stöflar. Hon hade endast sagt: lofva mig att inte göra om det. Det var allt. Men just detta, att intet annat straff följde gjorde det svårare för mig att bära. Två gånger i veckan hörde jag min religionslärare förkunna, att hvarje brott får sitt straff. Det var så säkert som att två gånger två är fyra. Men jag hade ej fått något.

Jag vändades — — — jag led — — —
Jag kunde vakna ibland om nätterna med en skräck i blodet och tycka mig höra en djup och hård stämma intill mitt öra säga:

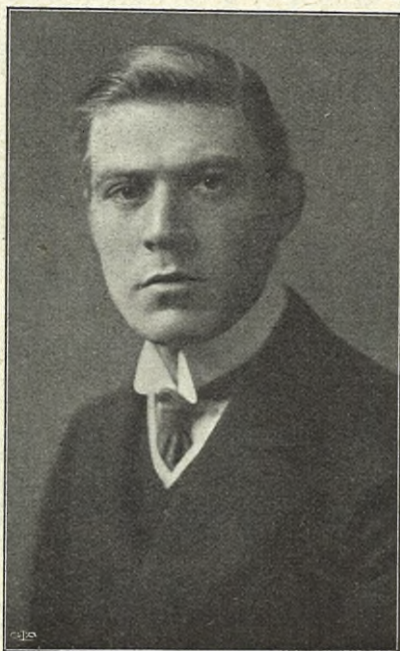
— Nu, nu så — — —
Jag skämdes att tala med någon, ej ens till min mor, som var min närmaste, ville jag vända mig. Och jag var alltså beröfvad all tröst. Jag hade att lefva genom det ensam.

Till slut blef det för mycket. Jag minns den eftermiddagen som få andra. Vi bodde på den tiden i kasern. Utanför min vindskupa stod en gammal kastanj i knoppning. Det blåste och en gren slog gång på gång mot fönstret. Det lät som en varnande knackning mot rutan och skrämde mig. Nere på kaserngården exerceerade artilleristerna, och löjtnanten med de stora svarta mustascherna svor som vanligt rysliga eder.

Jag föll i gråt med huvudet mot det gamla skrifbordet. Men allt eftersom tårarna runno, var det någonting, som löste sig i min själ. Det blef till ord och rytmer, som jag för länge sedan glömt. Jag grep till en blyertspenna och skref. Det var inga riktiga verser, långa rader och korta rader växlade och där fanns ej heller rim. Men om man får ge namnet dikt åt en samling ord, som ger en hjärtats befrielse och skänker en den tröst och försörjning, man ej funnit någon annan stans, så voro de raderna en dikt.

Förresten var det närmare bestämdt en bön till Gud att förlåta.

— — —
Det första jag hade glädjen och stoltheten

GUSTAF HELLSTRÖM.

att se i tryck var en kärleksdikt. Det är delvis en bitter historia . . .

Då jag gick i sjunde-nedre blef jag förälskad i en flicka med ett helgons förnamn, ett helgons milda och blå ögon och en lockig råttsvans vinglande på ryggen. Hon var ljufheten och renheten själf, hon var inte lik andra kvinnor (hur jag kunde dra denna vågade slutsats är mig en gåta), men jag trodde det i alla fall. Dessutom var hon prästdotter, hvilket gaf en ytterligare borgen för ljufhet och renhet. I min fantasi stod det omkring henne hela den underbara idyll, som en sexton års son till en militär förbinder med prästflickan på landet. Den gamla vildvinsbevuxna prästgården, de gamla äpple- och päronträden, rosen-

buskarna och pingstliljerabatterna, den milde godmodige fadern, den goda och matförståndiga modern och så skuggan af den hvitmenade kyrkan öfver det hela.

Hon sade att hon älskade mig tillbaka och inseglet på vår kärlek blef en kyss, som växades under ett landbruksmöte bakom några tillfälligt upprättade häststallar. Jag minns den kyssen ännu och jag tänker på den ibland under ensamma och dimmiga vinterkvällar . . . Men det hela slutade olyckligt. Ty på sommaren öfvergaf hon mig för en annan. Han var student och läste på medicine kandidaten och hade mustascher och ett fritt och ledigt sätt. Hon skref till mig fram i juli — jag hade märkt att hennes bref började bli en smula kallare — att det måste vara slut emellan oss. Jag skickade pliktskyldigast tillbaka hennes bref. Men hon behöll mina. Jag undrar ofta hvar de finnas. Jag skulle ha stor lust att se dem. Där stod en hel del saker om kärleken och döden, åtföljda af kommentarer ur Heine.

Då gick jag ut i skogen. Jag vandrade omkring på stigarna, björk och doftande gran växte tät på båda sidor, där var sus i höga furor. På dessa stigar skref jag en dikt. Och hvad mera är — jag fick den tryckt. I denna dikt — för att använda en af mina latinlärares uttryck, då han förklarade Horatius — framställde skalden på samma gång sin djupa sorg och sin kränkta stolthet öfver att se sin kärlek försmädd och aktad ringa. Vid Gud, min kärlek, en trofastare och starkare skulle hon aldrig mera finna —!

Nå — det fann hon då inte heller. Medicinaren med det lediga och fria sättet var inte mycket att lita på. Det fick jag veta sedan, när jag kom till Lund som student. Och det glädde mig. Hon är visst inte gift ännu, stackars flicka.

Jag önskar, att denna historia kunde tjäna Iduns unga läsarinor till en varning. Tro inte på medicinare med ett fritt och ledigt sätt. En karl, som menar allvar, har ej längre ett fritt och ledigt sätt. Och öfvergif ej för en dylik medicinare skull en ung man, som går i sjunde-nedre och citerar Heine. Han menar det dödligaste allvar.

Richmond, Surrey 28 januari 10.

GUSTAF HELLSTRÖM.

P. S. Något porträtt från denna tid kan jag olyckligtvis inte skicka, därför att jag intet har. Jag tog visserligen på prästgårdsflickans böner och på min faders kredit ett profkort, som jag gaf henne till tröst under de långa sommarmånaderna. Men hon skickade, som sagdt, aldrig tillbaka brefven. Och hon behöll porträttet också.

D. S.

"Husmoderns fristunder."

Svar till H. B.

DET ÄR EN bjudande plikt och nödvändighet att ge er det af er ombedda svaret på er fråga, råd så godt det är möjligt att ge er, men framför allt ett uppmuntrans ord, så att ni ej dignar i allt ert myckna arbete. Ni har fått allt för stora bördor på edra skuldror, vill det tyckas. Men hur det nu är, så bär ni dem ju ändå. Och det går ju. Ni äro ju friska alla. Det är en välsignad sak. Och ni lefver i godt samförstånd med er man, som ni håller af och är älskad tillbaka af. Detta är ännu en lycklig omständighet. Dessa tvenne goda ting saknas i mångt rikt hem. Tänk på detta.

Kärlek och god hälsa har ni alltså, som två stora kort på hand. Med dem skall ni kunna "gå hem" och "ta tricken", om vi nu vill tala litet i "priffe-stil".

Ni småler? Ja, akkurat det åsyftade jag.

Nåja. Nu ta vi itu med "råden". På tre punkter skola vi nu titta.

Punkt 1. Största möjliga förenklning af hem, hemssyls, kläders och linnesakars förfärdigande.

Edra golf, såväl i rum som kök, råder jag er att låta fernissa, mörkbruna. Torka dem lördagarne, sopa dem de öfriga dagarne. Bort med alla mattor, åtminstone de flesta. För dammtorkningen se till att ni har så mycket släta ytor som möjligt. Bort med dukarne, åtminstone de flesta, eller i hvardagslag. Har ni mycket grannlåtssaker, jämfördt med er tid att hålla det rent, så ned i lådor med det i hvardagslag. Tag dem bara upp till högtider.

Punkt 2. Förenklning af maten. Koka på en gång, så middagsmaten varar minst två dagar. Koka potatis med skalen på. Skala blott om söndagarne. Kaffe till morgonen kan mycket väl kokas på kvällen. Det gör jag själf hvar gång min jungfru skall resa hem på några dagar. Då värmes det i ett nu. Att vara uppe en timme i förväg för att ha nykokt kaffe kl. $\frac{1}{2}$ 8 behöfs inte.

När ni skall diska, lägg då kärnen i blöt i vatten först, kan gärna vara kallt. Under denna tid kan ni hvila. Låt oss säga en kvart till en början. Slå sen undan det kalla vattnet och diska i varmt.

Punkt 3. Låt eder man och edra barn hjälpa er så godt de kunna och lär dem att hjälpa sig själfva med vissa ting. Det blir nöje för dem. En 9-årig gosse kan göra mycket, ty det kunde min egen långt innan. Han var inte stort äldre, när han kunde koka kaffet på Beatrix-kaffeköket på sommarstället, skumma grädden, köpa kakor, ordna hela brickan och bjuda "mamma Ebon" på sängen, när hon hade värk i ryggen några mornar, små, små barn kunna läras ligga och sköta sig själfva, leka på ett sticktacke timmar å rad. Det har mina egna gjort.

Sparka barnen täcket af sig, så sy nattpåse till den minste, så gjorde jag, och tag ett par långa kalsonger af er mans och sy för benen och träd dessa på de större barnen. I de långa nattkalsongerna frysa de ej, om de sparka af sig. Låt dem ej få för varmt täcke.

Låt er man hjälpa er med vissa arbeten, som inte ta på hans ögon.

Summa summarum: Ni skall dela det husliga arbetets börda på alla familjemedlemmarne. Var ordentlig i huset, men märk, inte fjäskig, ty det har ni inte råd till. Gno inte för mycket, utan tag det hela med ett visst lugn. Lugnet i sinnet ger ett större plus till krafterna, än någon anar. Man både hinner med mer och det blir roligare. Ack, ni är inte glad. Det är för att ni jäktar och oroar er för mycket. Till och med när mörka bekymmersmoln hänga öfver oss, kan vi ha både ro, glädje och tillförsikt i själen. Lägg af bekymren med kläderna. Oroa er inte för morgondagen. Det ljusnar förr än vi veta det. Men då får ni också söka hålla mörkret ifrån sinnet. Hålla det ljus.

EBON.

Glöm ej att förnya

Kvartalsprenumerationen!

Idun 1892	2: —	Idun 1906 (utan julnummer, nr 25 o. 52 felas)	5: 50
Idun 1893 (nr 1 felas)	2: —	Idun 1907 (med julnumret)	6: —
Idun 1895 (utan julnummer)	2: —	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1903 (med julnumret)	4: —	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1904 (med julnumret)	5: —	Iduns julnummer 1905	0: 50
Idun 1905 (med julnumret, nr 28 felas)	5: —	Barngarderoben 1905, komplett	2: —

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt.

LÄS!

Tidning

DIALOG PÅ FÖRSTA APRIL. AF EVELINA IHRE.

PERSONER:

ÄNKEGREFVINNAN Elisabet Piper (75 år).
Fröken Geijer (24 år).

Scenen: ett gammalt vackert förmak med empirmöbel i hvitt och guld med blekrödtd siden. Grefvinnan sitter tillbakalutad i en länstol med en stickstrumpa i knäet, framför henne står ett antikt bord med böcker. När ridån går upp, talar grefvinnan sakta för sig själf.

Grefvinnan:

Ja, tiden den ilar, och bort skynda åren, nu kommen är redan den ljusnande våren, vi skriva i dag just den första april, snart grönska persilja, krusmynta och dill; — nu mera ej någon vill hålla i spaden, — — förskräckliga saker man läser i bladen — — hvad skulle min grefliga make väl tro, — — Gud vare då lofvad, att Piper fått ro. När nutidens kvinnor framskrida till val, går folket snart under af brist på moral. — — Jag bjudit till kvällen min unga väninna, hon svarat, hon trodde, hon kunde ej hinna. Är chic och aimabel, en ättling af Geijer, men gripits af tidens nya idéer. Jag tror, att när kärleken kommer en gång, förvandlar den tonen i ungdomens sång.

Under grefvinnans monolog hör man en ringning från tamburen.

Fröken Geijer (som just inträdt, hälsar artigt på grefvinnan):

Jag kom nog så gärna, du raraste tant, och talet om brådskan, det var inte sant, jag ville ju bara dig narra april. (Skrattar gladt.)

Grefvinnan:

Förlåt, lilla du, att jag sitter så still, jag gammal är vorden och härjad af gikt — — —

Fröken G.:

Usch, tala nu inte om år och om slikt, min nådiga tant ej pressas så tungt, ty sinnet är ännu så varmt och så ungt.

Grefvinnan:

Du representerar den nyare tiden, jag tillhör den gamla, som redan är liden, du pockar på rösträtt för dräng och för piga, jag håller på rätten för kvinnan att tiga, du tycker ju också, att kvinnan kan röka — — —

Fröken G.:

Ja, sötaste tant, skall du inte försöka, (tar en stol och sätter sig) hur röken kan göra en människa glad? Men skämtet å sido, hvad nytt i vår stad? Man tänker här hålla en kvinnokongress.

Grefvinnan:

Jag mera senterar en vällagad bräss, man lefver ju inte väl bara af prat? — —

Fröken G.:

Men inte väl heller dock bara af mat? — —

Grefvinnan:

Men hungriga magar, de skria på maten. Ack, låten I männen få sköta om staten, och styren I själfva med barnen och spisen och sysslen i hemmet — —

Fröken G.:

Ack, snälla tant Lisen, det hinna vi äfven. Karotter och fat, de diska sig själfva i diskapparaten. — —

Grefvinnan:

Men rummen ska' städas och dammas, ma chère, det göres väl inte förutan besvär?

Fröken G.:

Men nyare tidens uppfinnare gett åt kvinnan en sopapparaten "sopalätt", ej kvinnan behöfver så alls hjälpa till, den suger ju åt sig hvarenda bacill.

Grefvinnan:

Min giktbrutna kropp spår kallare väder —, behöfves då aldrig nå'n lagning af kläder? Ack, tänk på grefvinnan, min salig fru mor, hon sömmade själf sina sidensarsskor, och skjortor åt grefven jag alltid fått sy. Förakten I nålen, — "le monde est perdu". —

Fröken G.:

Maskin och fabriker nu göra så'nt där, det lönar sig inte att göra besvär.

Grefvinnan:

Men elda man måste, det tar ju sin tid att tända upp brasor och fylla Solid.

Fröken G.:

Vi värmedning hafva, så kallad central, nog räcker väl tiden att delta' i val.

Grefvinnan:

"Le temps est terrible," men barnet, min söta, det måste väl modern båd' amma och sköta? då duger ej springa på möten och sudd. —

Fröken G.:

Nej, barnet, det äter det "Mellinska food", och lillan får skrika och stärka sitt bröst, när mamma är borta och afger sin röst. —

Grefvinnan:

Mon Dieu, uti världen nu allt är förbytt — — —

Fröken G.:

Förskönadt, förbättradt, förnygradt och nytt.

Grefvinnan:

Och gatorna vimla af pojkar i ligor, och pigor bli fröknar och fröknar bli pigor, de äro för fina att bära en korg i handen till närmaste matvarutorg.

Fröken G.:

Ja, jämlikhet är vårt förbrödande ord — — —

Grefvinnan:

Men jämlikhet aldrig på jorden blir spord, mitt adliga vapen, min börd, mina anor, "Mon Dieu, mes coutumes", — — —

Fröken G.:

— — — Ah, föräldrade vanor, allt röres i nya och friare banor.

En jungfru träder in och sätter en tebricka på bordet framför grefvinnan.

Grefvinnan:

Och svarta som natten ä' ungdomens fanor, på broderskap pockas, men utsås blott groll, "Le monde est perdu, croyez mes paroles," här kommer Annetta med koppar och fat, än älskar väl kvinnan båd' kaffe och prat, "Une tasse de café, s'il vous plait, mon enfant".

Fröken G.:

Jag tackar. På gammaldags huslig talang, så präktiga proffer här tant sätter fram.

Grefvinnan:

Jag tycker det är en "gloire pour une femme". Den ungdom, som är en produkt af vår tid,

den sysslar ej alls med den husliga id, och tror man kan koka en soppa på spik — — —

Fröken G.:

Oh, fy lilla tant, jag förstår nog din pik.

Grefvinnan:

Din blifvande make beklagar jag rätt, ty lifvet på värdshus blir nog hans reträtt.

Fröken G. (ser skälmsk ut):

Förfärliga spådom, jag stelnar till is — — —
(fattar grefvinnans händer)

Upprörande nyhet jag nu skall förtälja. Helt hastigt en make jag kommit att välja, af yttersta vänstern, en röd radikal, som kämpar för tidernas nya moral.

Grefvinnan (som ser bestört ut):

Du glömmet att doppa, "ma chère, quelle scandale".

Fröken G.:

Det gick som en yr och berusande vals, och vigsel och sådant behöfs inte alls, vi flytta tillsammans först bara på prof, och lära så känna hvarandras behof. Vår tid är så praktisk, — — —

Grefvinnan:

"Enfant, c'est terrible", mon Dieu, mina nerver, "je suis si sensible", (luktar på en luktfaska smärtstillande droppar), jag mister min sans, (ser ut att svimma).

Fröken G.:

De dropparna har jag här genast till hands, april jag dig lurat med raljeriskämt (ser varmt på henne)

och hoppas nu kunna i stället för smärta dig bringa en glädje, du ädlaste hjärta. Jag kommit i kväll för att säga min tant, min bästa väninna — — — ja, nu är det sant, att lyckan jag funnit, och tänker mig viga vid husliga sysslor, och utan nå'n piga förnöjsam och glad skall jag sköta om allt, min make är — präst, och i världen ett salt, jag honom vill älska, i lust och i nöd i glädje och sorg vill jag vara hans stöd.

Grefvinnan (ser vänligt, men forskande på fröken G. och höjer hotande sitt finger):

Med första april du vill lura din tant, jag vågar ej tro, att det riktigt är sant.

Fröken G. (visar sitt finger, hvarpå blänker en ny guldring):

Jag gyllene ringen dig visar som pant, och tant skall mig lära att baka och koka och väfva och spinna och — — —

Grefvinnan:

— — — Dig lilla toka gud Amor förbryllat, quelle metamorfos — — —

Fröken G.:

— Ack, kunde jag bara nu göra en sås! —

Grefvinnan:

— Är kärleken äkta, är viljan blott ärlig, så brännes ej steken och soppan blir härlig. Glöm inte att krydda med peppar och salt, men bättre än kryddor, ja, bäst utaf allt, är likväl ett glädligt humör; det är gifvet, att glädjen är finaste kryddan i lifvet. Välsigne då Gud edert knutna förbund. — Det var för den gamla en glädjerik stund. Glöm aldrig bort sysslan vid husliga härden, ty kvinnan, hon ändå styr männen och världen.

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna och eleganta

Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till

Norrandsgatan 16, Stockholm,

Mönsteraffären "Chic".

Kvinnlighetens makt.

Novell af Elin Ameen.

(Forts.)

“A TEIST blir väl inte den, som är född och vuxit upp i de norrländska skogarna, som där sett så mycket och tänkt så mycket, ensam med naturen. Men *fritänkare* är jag väl i det som i allt annat och tar inte kritiklöst mot hvad gammal sägen och mänskopåfund vill tvinga på mig. Det är nog så underligt djupast inne i skogen och högst på fjällen, den som vill kan lära så mycket, men det är ju inte alla som ha sinne därför.”

“Lärde ni också där att spela fiol?” frågade Milly leende.

“Ja, också att spela fiol. Men det ligger i släkten, så långt vi minns tillbaka, och den förste lärde det af strömkarlen själf, lyder sägen; och mycket af det vi spelat från far till son kan ingen göra efter, och vi lära aldrig bort det heller.” Han skrattade lätt, men Milly förstod, att han menade allvar och själf trodde på det.

“Vill ni låta oss höra något af hvad strömkarlen gifvit er i arf?” frågade Milly. Det jag hörde häromdagen, när jag gick förbi ert fönster, kom mig att längta efter mera.”

“Så har det gått många som hört strömkarlens toner,” svarade han; men Milly uppfångade ej den underliga blick, som han lik en flammande gnista kastade mot henne. När hon såg på honom, hade han redan vändt sig om och gick efter fiolen, som han tog upp ur fodralet och sedan stämde. Han stod längst bort i rummet, något i skuggan. Milly satt i soffan i motsatta hörnet, hufvudet lutadt tillbaka mot soffans rygg, händerna hvilande i skötet. Brukspatron hade gått in i sitt rökrum, hållande händerna för öronen, när Björk började stämma. Barnen och den unga, blonda guvernanten sutto kring det stora bordet under den elektriska ljuskronan och bladdrade i tafleböcker.

Björks händer voro en arbetares grofva och valkiga med mörka illa medfarna naglar, men då han förde stråken blefvo de mjuka och böjliga. Så spelade han. Det var gamla, kända låtar, vemodiga folkvisor och öfverdådiga polskor, väfda tillsammans med intermezzon af underliga strofer och tongångar. Det hela verkade ömsom vildt som forsens ohejdade språng öfver stenar och fördämningar, mörkt och trolskt som i skogens djupaste gömslen, ömsom skimrande ljust som månens sken öfver silfverhvitt vatten eller vemodfullt betagande som skogsblommors doft i sommarnatt. Fiolen var utmärkt, tonerna klara och rena. Mycket saknades väl i tekniken och utförandet, och i en konsertsalong skulle han ej kunnat utföra ett enda af de vanliga konsertstyckena, om han också möjligen skulle kunnat framvisas som en egendomlig naturkonstnär. Hans fiol *talade*, om också icke en och hvar förstod sig på dess språk. Den berättade om de eviga skogarnas högtidliga allvar, om snöviddernas solglänsande, obefläckade hvithet, om de skummande vattenfallens mäktiga kraft, om storm öfver fjällens höga toppar, om dalens stilla ro och om mid-sommarvakan med dans kring löfklädd majstång, med sång och trånande älskog. Den fiolen talade sitt eget språk, som ingen konstvirtuos skulle kunnat inlära sig, hur mycket skickligare han än kunde föra stråken och tolka de stora mästarne odödliga konstverk.

Fru Milly kände det och förstod det där hon satt uppkruken i soffhörnet med ögonen slutna. Så kommo några tårar framsipprande under ögonlocken, och hon brydde sig ej om att torka bort dem från de fuktiga kinderna. Han slutade tvärt af med ett djärft, disharmoniskt grepp, hvilket lät som ett hänskratt öfver det fint känsliga han strax förut spelat. Det ryste

till i Milly, den unga blonda guvernanten gaf till ett litet förskräckt rop, och barnen, som förut suttit stilla och glömt att se i tafleböckerna, sågo oroliga bort mot Björk, som lagt ned fiolen, men ännu stod kvar i rummets skummaste del.

Milly reste sig och torkade ögonen med sin näsduk. Då såg han, att hon grätit. Det klack till i honom på ett sällsamt sätt, blodet steg honom ett ögonblick åt hufvudet med en känsla af yrsel, det var som på en gång skräck och glädje.

Hon gick fram till honom och räckte honom sin hand. “Tack,” sade hon enkelt med en darrning af rörelse i rösten. Hon visste, att hon ej behöfde säga mer, att han utan ord förstod, att hon uppfattat hans spel och att det gripit henne.

Han bockade sig, klumpigt och tafatt, men släppte ögonblickligen hennes hand.

“Det sista skulle bara inte kommit med,” sade hon; “när ni fått människor att gråta af innerlig rörelse, så kommer ni med ett skärande missljud, som låter tåren stelna och hjärtat bli till is.”

“Sådant är lifvet,” svarade han kort.

“Han spelar ju som sju tusan, Björk,” sade brukspatron, som kommit ut i salen, gått fram till honom och klappade honom på axeln: “Han kunde nog ha blifvit en riktig musiker, om någon tagit honom om hand.”

Björk vek litet åt sidan, så att brukspatrons hand gled ned från hans axel.

“Ingen har någonsin tagit hand om mig,” svarade han kärft; “jag har uppfostrat mig själf, också till fiolen.”

“Har ni aldrig tagit lektioner?” frågade Milly.

“Jo, en liten tid för att lära mig noter, men läraren var aldeles förtviflad, för jag inte kunde spela de stycken han satte för mig som där stod och som det skulle vara — jag kom strax in i något, som jag själf hittade på, och såg inte på noterna. Jag lärde mig ju dem i alla fall och nyttjar dem ibland. Men i konsertsalen passar jag inte, inte ens som “naturkonstnär”, och jag skulle aldrig kunna förmå mig att sätta min fot dit och spela mitt hjärta och min själ för främmande människor och bli begäpad som ett märkvärdigt djur. Nej, tack!” Han knuckte på nacken och gjorde en afvärande rörelse med handen.

Milly gaf honom en snabb, forskande blick. Hvad allt gömde icke den mannen inom sig, och hvilken underlig grofarbetare var han icke! Hon blef alltmera intresserad, och hon erfor en stor lust att i grunden lära känna honom, studera honom. Hennes nyaste “vurm” skulle rikt gälda hennes möda. Han var som den obrutna marken där uppe i sin fädernebygd, karg och hård, men gömmande i sitt djup rika möjligheter och skatter af malm att smälta och bilda om. Hon blef varm, när hon tänkte därpå, liksom alltid när hon trodde sig ha upptäckt en “människa” i den hvardagliga, enahanda omgivning, där hon eljes rörde sig.

“Nu skall jag sjunga för er,” sade hon och gick till pianot. Hon skruvade de elektriska lamporna, tog fram noter och slog an några mjuka, veka ackorder och började sjunga. Hennes sång var icke så konstlös och personlig som hans spel. Hon hade före sitt giftermål tagit lektioner och fått sitt sångsätt inlärdt. Hon var dock musikalisk, ehuru rösten var liten och något tunn i klangen, och i sällskapslifvet skördade hon bifall för sin sång, äfvensom på en och annan välgörenhetskonsert, där hon medverkat. Hon sjöng Mignons aria “Känner du detta land” samt några visor af Kjerulf. Björk satt så, att han såg hennes profil. Han brydde sig ej vidare om hennes sång, han som spelat till säterjantornas friska låtar uppe i fjällen eller till vallgossens joddel

och bondflickornas äkta ursprungliga folkvisor. Det var hennes profil, som fångslade honom, så mjuk och fin, och hufvudets behagfulla böjning, hårets lockiga fall öfver en marmorhvit panna, kindens fina oval och läpparnas vackra båglinje. Och hennes händer, som foro lätt öfver tangenterna, hvita, mjuka och spåda som ett barns. Och hvilka ögon — djupa, skiftande och allvarliga som han tänkt sig skogsfruns eller sjöjungfruns. Något så fint och fagert hade aldrig förr mött honom i lifvet, endast skymtat förbi i hans drömmar och spel, och aldrig hade en sådan kvinna bjudit honom till sitt hem och behandlat honom som sin jämlike. Och så hade hon grätit, när han spelat. Hon hade förstått honom, och hans toner hade funnit genklang i hennes själ. Det var som en saga ur Tusen och en natt, och dock den skönaste verklighet han hittills upplefvat. Han ville sätta det i toner, så fort han kom hem, medan hans hjärta ännu var fullt och varmt däraf.

Milly hade en instinktiv förnimmelse af, att hennes sång intet intryck gjorde på honom, men däremot kände hon hans blickar hela tiden, som något som brände och oroade henne, gjorde henne nervös och jagade blodet till hennes kinder.

Hon reste sig hastigt, slog igen notboken och släckte lamporna vid pianot. Han sade ingenting, och där blef ett par minuters besvärande tystnad. Sedan gick hon fram till barnen, som ännu sutto vid det stora bordet, talade med dem och guvernanten, kysste de små och smekte deras hufvuden.

Därefter bad hon Björk komma med in i för-maket, medan kvällsbordet dukades. De talade endast om likgiltiga ämnen, och Milly undrade, hvad hon skulle hitta på att säga honom. Brukspatron kom ut ur sitt rum, och barnen kommo från salen. Den förre, bullersam och högljudd, glad och skämtande, fick barnen att skratta och hustrun att le litet trött, men i gästens ansikte förändrades ej ett drag hvarken vid skämtet eller de nedlåtande ord, husbonden emellanåt ställde direkt till honom.

Strax efter supén tog Björk afsked och gick. Utom fiollådan bar han med sig en packe böcker, dem fru Milly lånat honom.

“Hvad läser ni?” hade hon frågat.

“Allt hvad jag kan komma öfver,” hade han svarat. “Vetenskapliga arbeten, filosofi, religion, romaner, historia, geografi.”

“Och ni smälter allt detta?”

“Kanske inte allt, men det stannar väl ändå en hop kvar i hjärnan, och det jag inte förstår, reder jag ut så småningom. Jag har för resten gått igenom en folkhögskola och vet litet mer än de flesta af min klass. Jag har också gått på föreläsningar, där jag haft tillfälle till det.”

(Forts.)

Litteratur.

I VÅR för ett par nummer sedan införda litteratur-öfversikt förekom bl. a. ett kort omnämnande af en samling humoresker, “Ur Petter Frisks papper”, som flutit ur den för öfver ett år sedan aflidne göteborgs-redaktören Gustaf Bellanders penna. Vår anmälare tycktes ha förbisett det egentliga ändamålet med den lilla volymens framträdande som ock i någon mån den bortgångnes förtjänster som en af den svenska pressens bästa pennor, hvarför ett fullständigt af anmälningen torde vara på sin plats.

Boken har på uppdrag af redaktör Bellanders änka sammanställts af ett par kolleger till den aflidne och hela inkomsten af densamma kommer att oafkortad — med afdrag blott för tryckeriets själfkostnader — tillfalla en fond för understöd åt Göteborgska journalisters behöfvande änkor och barn, en fond, som skall ställas under därvarande Pressförenings skötsel och bära Bellanders namn. Hvad slutligen bokens litterära halt angår vilja vi påpeka sådana stycken som “Konungasonen”, “En hjältes död”, “Typer vid spelbordet” m. fl., hvilka bära fördelaktigt vittne om den aflidne författarens humoristiska talang.

Från Rue de la Paix till Strandvägen.

ÖFVERDRIFTER äro aldrig vackra, och en i och för sig vacker sak, som öfverdrifves, upphör i och med det samma att vara vacker — och klädsam. Så tycks det skola gå med de stora hattarne, som ju varit och äro de klädsammaste af alla hufvudbonader. För att vara riktigt stilig och klädsam skall en hatt vara så stor som möjligt, men den får icke öfverskrida sannolikheternas gränser, då blir den löjlig och gör bärarinnan till en liten komisk och missmodig stjälk under sin stora och triumferande volym — med dessa visa reflexioner har jag genombläddrat de sista hattjournalerna. Hvad man där får skåda har aldrig förut slagit mänskligheten med häpnad. De stora hattarne det vill säga alla de som icke mer eller mindre gå i toque- eller turbanstilen, äro ofantliga. Brättena bilda ett långt, långt utom skuldrorna skjutande tak, kullen är än mycket platt och än mycket stor och tjock och voluminös på alla sätt, men i hvarje fall är den nedtill och inuti så rikligt tilltagen, att detta monstrum af en hatt täcker delinkventen, hade jag så när sagt, helt ned om nacken och öronen, och det blygt framträttande ansiktet verkar litet och förskrämdt och alldeles malplaceradt under all denna härlighet. Under en sådan hatt borde icke framtitta ett ansikte, utan ett staffli eller en "pelare", som kunde uppbära expositionsojektet. Det har nämligen öfverskridit sin befogenhet som hatt. Och hur det föröfrigt är skapadt? Det är uppvikt fram, tvärt och djärf, och det är uppvikt bak, på samma sätt men icke på samma gång, antingen — eller! Det är klädt med blomsterrätter, och ett restlager mjuka och ofta skiftande sidenband, som placerats bakåt, i likhet med hvad en del avancerad kvinnlig ungdom här i Stockholm visat oss under vintern, och i många

1. Modell Rivain.
Nickelgrå silkeskaschmirsklädnad med breda silkesgaloner.
2. Modell Ney Soeurs.
Violett promenaddräkt med broderad jacka.
2. Modell Agnès.
Skiftande taftklädnad med rysch. På lifvet kulörta broderier under chiffon.

fall är brättet, det ofantliga brättet, helt eller så när som på en bård af strået, fodradt med siden.

Plymerna finnas naturligtvis också kvar, men till dessa ofantliga dimensioner bli de så dyrbara, att det endast blir ett utvaldt fåtal, som kommer att kunna bestå sig med denna ruinerande och ideala lyx, fjäderprydnader anses ännu som det förnämaste hattgarnityret.

Och förresten! Ja, förresten skall det vara snävt. Ärmarne skola vara snäva, lifven skola vara platta och åtsmitade och snäva, och kjolarne skola vara fattiga och snäva. Jag har med förfäran skådat en kjol, som icke måtte två meter nedtill, och den var försedd med en holk inuti, så att icke vederbörande i ungdomlig yra skulle taga ut steget och spränga bojorna. Veckade kjolar bli nog fortfarande uniformen för promenad, men de nyaste och litet mera fritt sydda dräkterna komma säkerligen att ha släta och mycket rakt och snävt sydda kjolar, vanligen försedda med en bred bård, ofta af afstickande färg i kanten.

Att de korta kjolarne bli i majoriteten, vet ni ju redan.

Hvad lifven angår, äro ännu alla axiom om dem icke publicerade; man kommer i alla fall att vanligen skära lifvet och ärmarne i ett, och så snävt som möjligt, hvilket rent tekniskt är ganska svårt. Modet tillåter emellertid att man hjälper sig med att låta själfva lifvets tyg sluta vid armbågen, och sedan hjälper sig ned

till handlofven med en manschett, i stället för det svåråtkomliga underverket, som eljes vore erforderligt för att göra ärmerna lång. För öfrigt får man längre fram i säsongen se många halfkorta ärmar.

Och hvad man för öfrigt då kommer att öfverraskas med, är ännu så länge hemligheter, hvilka dock i våra skräddeares stora och fina koffertar nu äro på väg mellan Paris och Stockholm, från Rue de la Paix och till Strandvägen.

GWEN.

TILL FRUKOST

hvarje dag bör Ni äta

HAFREGRYN - HAFREMJÖL

och Ni grundlägger därmed Eder hälsa.

Specialegenskaper: Genom den gulaktiga, mineralrika proteinhinnan: närande, dryga, fin smak. - Tillverkas under läkarekontroll. -

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

VECKAN 3-9 APRIL 1910.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; chateaubriand med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med tunnbröd. Middag: Consommé med tunga och tryffel; marinerad sjötunga med tomatas och potatis; späckad kalfsadel med legymer och grönsalad; vaniljglass med kroka bakelser.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall kalfsadel med rotmajonnäs; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pudding af kött med potatismos; soppa på rödvin.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; glödstekt sill med potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kyllt refbenspiäl med potatis; sätvålning med ägg.

ÖNSDAG. Frukost: Smörgåsbord; kallt refbenspiäl med potatisbullar och lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetariansk jordärtskockspuré med rostad bröd; kromgädda med smör, pepparrot och potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; fiskstufning i snäckor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtpuré med stekt bröd; köttpudding med makaroner.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; gratin på sill; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtpuré med stekt bröd; köttpudding med makaroner.

RECEPT:

Chateaubriand (f. 6 pers.). 1,3 kg. oxfilé, 1 tsk. salt, 1/4 tsk. vitpeppar, 5 msk. smör (1 hg.), 1 kkp. buljong, 3 msk. hackad persilja.

Beredning: Köttet, som bör hafva hängt 2-6 dagar, allt efter årstiden, tvättas med en duk doppad i hett vatten. Alla hinnor och senor borttagas noga hvarpå filéen skäres i omkr. 3 cm. tjocka skivor, hvilka bulas lätt med fuktig klubb, och bestros med peppar och salt. Två msk af

smöret skiras. Därmed öfverpenslas köttskivorna (i stället för smör kan fin matolja användas) och får sedan ligga 1 tim. En msk af smöret röres tills det blir hvitt och pösigt samt blandas med den rensade, sköljda och fint hackade persiljan. En tackjärnspanna upphettas långsamt tills den blir rykande het. Resten af smöret brynes däri, bifarna läggas och brynas hastigt på båda sidor samt uppläggas på varmt fat. Stekpannan urvispas med den heta buljongen och såsen hälls öfver bifarna. En klick af persiljesmöret lägges på hvarje bif och anrättningen serveras mycket het.

Tunnbröd (30 st.). 40 gr smör, 1 1/2 dcl. mjölk, 30 gr. strösocker, 250 gr. hvetemjöl.

Beredning: Smöret lägges i en kastrull, mjölken ihålles och värmes så mycket att smöret smälter. Mjölet siktas i en bål och blandas med sockret. Mjölken tillsättes litet i sänder och degen arbetas med slef, tills den blir smidig och blank. Den öfvertäckes med en duk och sättes på varmt ställe under utbakningen. En tredjedel af degen i sänder utkafas tunnt och spännes ut på väl rengjord och smord plåt, pickas och sporras i aflånga rutor. Bröden gräddas i ordinär ugnsvärme, tills de fått en vacker rostgul färg, då de tagas ut och skäras itu efter de sporrade ränderna. De serveras till kaffe eller te med smör eller apelsinmarmelad.

Marinerad sjötunga (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. sjötunga, 1 msk. salt, 1 tsk. ättika, 1 msk. fint hackad portugisisk lök, 4 msk. god matolja, saften af 1/2 citron, 2 msk. hvetemjöl.

Frityrdeg: 75 gr. mjöl, 1 dcl. ljumt vatten, 1 knifsudd salt, 1 litet ägg, 10 gr. smör, skivad.

Till kokning: 1/2 kg. flottyr. Beredning: Fisken rensas, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Den skäres längs efter i fyra filéer med en spetsig knif. Skinet bortskäres nätt, så att filéerna ej skadas, hvar

efter dessa sköljas, torkas och ingnidas med salt och ättika. Fiskfiléerna läggas på ett flatt fat, öfverhällas med en blandning af löken, matoljan och citronsaften och få ligga 1 tim., hvarunder de vändas en gång.

Till frityrdegen torkas mjölet väl och siktas i ett fat, det ljumta vattnet tillsättes litet i sänder jämte saltet, äggulan och det skirade men afsvalnade smöret, hvar efter degen arbetas, tills den blir glansig. Strax innan den skall användas nedskäres den till hårdt skum sagna äggvitan. Flottyrerna upphettas i tackjärnspanna. Filéerna torkas väl, öfverströs med mjölet, doppas i frityrdegen och få koka i flottyrerna, tills de få ljusbrun färg, då de uppläggas på gräppapper att afinna. De bestros med litet fint salt, uppläggas på servett, garneras med citronskivor och små kokta potatisar. Serveras med tomat- eller remouladesås.

Tomatsås (f. 6 pers.). 3 medelstora tomater, 1 1/2 msk. smör, 2 msk. mjöl, 2 dcl. fiskspad, 2 dcl. tjock grädda, salt, hvitpeppar (socker), 1 äggula.

Beredning: Tomaterna sköljas och skalas. Smör och mjöl sammanfräsas, fiskspadet och grädden tillsät-

N. K:s

“Sonja“ Skjortblus
af svart och hvit smårutig helsidentaft à Kr. **12.50**
Obs.! Säsongens nyhet!

“Olga“ Skjortblus
af prima helsidentaft, alla färger ... à Kr. **12.50**

“Splendid“ Underkjol
af randig linneimitation i svart-, grön-, brun- och lilarandning med hvit botten à Kr. **3.25**

“Comfort“ Underkjol
af merceriserad bomullssatin, alla färger à Kr. **7.75**

A.-B. Nordiska Kompaniet,
Stureplan, Regeringsgatan,
STOCKHOLM.

tas och såsen får koka 10 min. Hälften af tomaterna passeras och nedrores i såsen, hvar efter den afsmakas med kryddorna. Äggulan tillsättes och såsen får sjuda, därefter nedrores försiktigt resten af tomaterna skurna i tärningar.

Späckad kalfsadel (för 12 pers.). 4 kg. kalfsadel, 2 hg. späck, 1 msk. salt.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 1 lit. buljong eller vatten.

Sås: 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, köttsky, 1 dcl. tjock grädda, 2 msk. madeira eller sherry, citronsaft, salt, hvitpeppar.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, späcket skäres i fina strimlor, som vändas i salt och härmed späckas sadeln i jämna rader. Den stekes antingen i ugn eller gryta. Saltas sedan den är brynt, spådes med buljongen, litet i sänder, och öfverrores hvar 10 min. Till stekningen åtgår omkr. 1 1/4 tim. Kalfsadeln upptages, köttet lossas nätt, skäres i tunna skivor, hvilka hopläggas och serveras på sadeln, som garneras med legymer. Köttskyn silas och skummas, smör och mjöl sammanfräsas, köttskyn påspådes litet i sänder, jämte grädden och såsen får koka 10 min. hvar efter den afsmakas med vinet, ci-

tronsaften och kryddorna. Den serveras i särskild såsskål.

Soppa på rödvin (f. 6 pers.). 1 1/2 kkp. röda sagogryn, 2 lit. vatten, 1 1/2 -2 kkp. krossocker, skalet af 1/2 citron, 3 dcl. rödvin, 1 kkp. röd vinbärssaft.

Beredning: Sagogrynen sköljas och påsätts i kokande vatten tillika med sockret och citronsaften. När grynen äro klara, tillsätts vinet och saften. Soppan serveras genast med skorper eller biskvier.

Vegetariansk jordärtskockspuré (f. 6 pers.). 1 1/2 lit. jordärtskockor, 1 litet selleri, 2 lit. vatten, 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl, 5 dcl. tunn grädda, salt, hvitpeppar, socker.

Beredning: Jordärtskockorna skrapas och sköljas väl samt läggas i åttikblandadt vatten omkring 1 tim. för att bibehålla sin hvita färg. De påsätts i kokande saltadt vatten och få koka tills de äro fullkomligt mjuka, då de passeras. Smör och mjöl sammanfräsas, purén och grädden tillsätts, litet i sänder och soppan får koka 10 min., hvar efter den afsmakas med kryddorna. Den serveras med rostadt bröd eller ostsmörgåsar.

Fiskstufning i snäckor (f. 6 pers.). 3/4 kg. gädda, 1 msk. salt, 1 tsk. ättika, 1 lit. vatten, 2 msk. smör, 3 msk. mjöl, 2 dcl. tunn grädda, 2 dcl. fiskspad, salt, hvitpeppar, saften af 1/2 citron, 2 äggulor, 2 msk. stötta skorper, (1 msk. rivnen ost)

Till snäckorna: 1 msk. smör (20 gr.). Beredning: Gäddan rensas, fjällas ej, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Den ingnidens med saltet och ättikan och kokas sakta i lit. vatten. När den är kokt, upptages den genast ur spadet, som tillvaratages. Skinet afdrages, alla ben borttagas och fiskköttet skäres i fina tärningar. Smör och mjöl sammanfräsas och påspådes med grädden samt fiskspadet och såsen får koka 10 min. Den afsmakas med kryddorna och citronsaften och afredes med äggulorna. Fiskköttet nedrores försiktigt i såsen och massan lägges i smorda snäckor, samt öfverströs med de stötta skorperna, och om så önskas, med den rifna osten. Snäckorna sättas in i ugn i god ugnsvärme och tagas ut när stufningen fått en vacker gulbrun färg. Den serveras genast.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BILDAD, anspråkslös flicka, villig med husmoder deltaga uti inomhus förefallande göromål, närmast tillsynen af en 1 1/2 års flicka, erhåller i midten af april anställning i ämbetsmannafam. (jungfru finnes). Löneanspråk med ref. (helst med foto.) till »Box 19», Motala.

EN ordentlig, snäll och villig husjungfru, kunnig i sina sysslor, erhåller plats i liten familj 24 nästkommande april. Betyg och uppgift på löneanspråk insändas till »Kanalkontoret, Sjötorp», Göta Kanal.

VID Vadstena hospitals kvinnoafdelning blir en öfversköterskeplats ledig att tillträda den 1 nästa maj. Ansökan jämte betyg insändas af kompetent skolad sjuksköterska till ÖFVERSKÖTERAREN.

HUSFÖRESTÄNDARINNA, huslig, bildad och musikalisk, sökes 1 maj 1910 till nybildadt hem & större egendom i mellersta Sverige. Dam med vana vid ett landbrukarehems skötande samt icke öfver 30 år föredragas. Ansökan med foto. till »Ögigt landbrukare», under adr. S. Gumälii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

HUSFÖRESTÄNDARINNA. Fördelaktig anställning finnes i sydsvensk stad för en medelålders dam, som kan med ansvar förestå ett ungarhushem och har utmärkt betyg om duglighet, pålitlighet, rakhet m. m. Svar med betygsafskrifter märkt »Ungkarlshem», torde sändas under adr. S. Gumälii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

VID bruk i Småland får bildad, barnkär flicka plats att under husmoders ledn. deltaga och vara kunnig i matlagning, bakning m. m. medlem af fam. Jungfru finnes. Nya Inack.-Byrå, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

EN FORSTA HUSJUNGFRU, kunnig i allt hvad till platsen hör samt en ANDRA LUSJUNGFRU, kunnig i sömnad, önskas hos landshöfding i mellersta Sverige. Ingen utan utmärkt rek. torde anmäla sig. Betyg och porträtt torde sändas till »X», Iduns exp.

SOM husmor sökes en bildad 30 å 35-årig kvinna, som med hjälp af underköksa vill åtaga sig skötsel af ett privat mindre sjukhem i större stad. Goda rek. fordras. Svar med lönepret. samt foto. torde sändas till »Husmoder 1910», Göteborg p. r.

EN frisk, anspråkslös flicka, ej under 20 år, kumig i bokföring, erhåller plats i affär. Den sökande bör äfven vara villig hjälpa till i hushållet (2 pers. hush.). Tillförlitliga rek. fordras. Svar med foto. jämte löneanspråk sändes inom 8 dagar till Turistkiosken, Mörsil.

ANSPRÅKSLOS flicka kunnig i matlagning erhåller i april plats att tillsammans med husmodern sköta ett ordningsfullt hem utan jungfru. Inga små barn finnas. Hjälpt till grötre sysslor. Svar till »T. G.», Borås p. r.

I läkarefamilj i mellersta Sverige önskas barnkär hushållskunnig fröken, kompetent att under husmoders sjukdom förestå hemmet. Svar med foto., ref. och lönepret. till »A. O.», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRE anspråkslös flicka mellan 23 -30 år med välgit sätt, fullt pålitlig, van och barnkär, önskas af officersfamilj i Stockholm 1:sta maj för omvårdnad af en 7 års gosse. Den sökande skall vara kunnig i sömnad samt lättare inomhus föreallande göromål. Svar med foto. och löneanspråk till »B. v. S.», Iduns exp.

EN snäll och villig ensamjungfru, som är kunnig i matlagning och bakning erhåller plats i 4 personers hushåll d. 1:sta maj. Lön 25 kr. i månaden. Svar med betyg och foto. torde sändas till fröken Ida Ståhl, Tranås f. v. b.

PLATS finnes i läkarefamilj för en ordentlig hush. Den sökande bör vara van att deltaga i tvätt och strykning samt kunnig i enklare sömnad. Svar till »28 april 1910», Iduns exp.

FÖRESTÄNDARINNEPLATSEN vid Malmö Högre Läroverk för flickor är ledig att tillträdas den 1 aug. d. å. med en begynnelselönlön af 2,200 kr., pensionsbidrag och fri bostad med bränsle. Kompetenta sökande torde anmäla sig intill den 15 april hos Styrelsen för Aktiebolaget Malmö högre läroverk för flickor, Malmö.

ENGELSKTALANDE MASSOS kan få tillfälligt arbete maj-jan. 1911 i Norra England om ansökan insändes till Fröken Östman, 52 Victoria Road, Darlington, England.

Studentska! Eleveplats finnes å Apoteket Gripen, Sundsvall. Lön 1,000, fri bostad. Tillträde ju förr dess hellre.

Skolkökslärarinnebefattningen vid Thorns skola för unga kvinnor i Hoby är ledig med tillträde den 1 nästk. aug. Lärarinnan är skyldig att meddela undervisning i skolköket och sköta skolans hushåll, bestående af cirka 25 personer. Tjänstgöringstid 8 1/2 månader. Lön 400 kr. jämte fri bostad och fritt vivre. Ansökningar med betyg och foto. insändas till Styrelsen för Thorns skola, Bräkne-Hoby, före den 1 nästk. maj.

Husföreständarinna, duglig och praktisk önskas till brukshushåll den 1:sta inst. juni. Goda rek., helst muntliga, fordras. Svar med foto. till »Brukshushåll», Iduns exp., Sthlm.

Vid Landskrona
Elementarläroverk för flickor

äro från och med nästa termin trenne ordinarie lärarinnebefattningar lediga: En ämneslärarinneplats i kristendom (skolans alla klasser), historia (de högre klasserna) och modersmål (mellanstadiet). Högre kompetens erfordrig. Lön enligt lag. Pensionsbidrag. En lärarinneplats i huslig ekonomi (tjänstgöring 3 förmiddagar i veckan). Lön 600 kr. Tillfälle till extra arbete. En lärarinneplats vid småskolan (alla ämnen). Begynnelselönlön 900 kronor. Pensionsbidrag. Ansökningar insändes före den 10 april 1910. STYRELSEN.

Vid Västerviks Elementarläroverk för flickor

är från och med nästa läsår en lärarinneplats ledig med undervisningsskyldighet i biologi, kemi och matematik. Högre kompetens erfordrig. Lön enligt lag. Pensionsbidrag. Ansökningar åtföljda af läkarebetyg insändas till föreständarinna före den 15 april. STYRELSEN.

Hushållerskebefattningen

vid Ömsköldsviks lasarett är ledig att tillträdas den 1 maj 1910. Lönevillkoren äro 500 kr. årlig lön samt fritt vivre. Ansökan, åtföljd af betyg från förut innehafda platser samt läkarebetyg skall insändas före den 8 april till Lasarettsdirektionen i Ömsköldsvik.

Vid Trollhättans samskola,

6-klassig och med realskolexamensrätt, finnes till hösten två platser lediga, en för manlig, en för kvinnlig lärare; endera platsen, hvilken som helst, med matematik, den andra med tyska (och engelska) till hufvudämne. Lön för manlig sökande med full formell kompetens 2,000 kr., för kvinnlig sökande i förhållande till meriterna, i alla händelser ej understigande lönebestämmelserna i K. kungörelsen af d. 29 okt. 1909. Ansökning- och kompetenshandlingar (inkl. friskbetyg) samt uppgift på samtliga ämnen (äfven öfningsämnen), hvar i sökanden kan meddela undervisning, torde före d. 15 april insändas till Trollhättans samskolas styrelse under adr.: Rektor J. Wallinder, Trollhättan. STYRELSEN.

PLATSSÖKANDE

UNG anspråkslös flicka önskar plats i april, då husmoder saknas, är kunnig i matlagning och sömnad samt förstår göra ett hem treffligt. Svar till »Hemtreffna», Iduns exp. f. v. b. LANDSKRÖKA, kunnig i husliga sysslor, frisk och arbetsam, önskar plats omkring 1 maj såsom medlem i god familj att vara frun behjälplig i hushåll och öfrigt. Rek. kan företes. Lön önskas. Svar »21 år», Faringe p. r. BÄTTRE, anspråkslös landbrukaredotter önskar plats mot fritt vivre i större landhushåll som hjälp åt daglig husmoder. Är van vid hushåll och handarbete. Svar till »Maj 1910», Borstahusen. UNG prästdotter önskar genast plats i god fam., helst i stad. Kunnig i matlagning, bakning o. d. Tacksam för svar till »Villig», Iduns exp. f. v. b.